

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Filosofia și axiologia educației incluzive
Facultatea / Catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Aurelia Racu, dr. hab., prof. univ.
Cadre didactice implicate	Aurelia Racu, dr. hab., prof. univ.
E-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.001	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Filosofia și axiologia educației incluzive se înscrie reușit printre disciplinele fundamentale de studiu în cadrul programului respectiv fiind o ramură modernă a psihopedagogiei speciale. Tendința actuală în domeniul educației speciale are la bază filosofia normalizării a cărei transpunere în fapt presupune tot mai mult educația integrată / incluzivă a copiilor și tinerilor cu diferite dizabilități. Obiectivele specializării *”Psihopedagogia integrării și incluziunii”*, prin intermediul masteratului, vizează pregătirea teoretică, metodologică și practică pentru transpunerea în fapt a filosofiei normalizării și concepției integraționiste și pentru realizarea unor cercetări – acțiuni prin care se urmărește optimizarea calității vieții persoanelor cu cerințe educaționale speciale. După absolvire, o parte dintre masteranzi pot urma studiile doctorale în domeniul științelor educației sau al psihologiei educaționale.

Disciplina „Filosofia și axiologia educației incluzive” se înscrie armonios în contextul procesului de reformă declanșat în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, în perioada contemporană. Pregătirea specialiștilor în domeniul psihopedagogiei integrării include studierea aprofundată a problemelor teoretico-practice privind integrarea și incluziunea copiilor / tinerilor cu dizabilități. Cursul va include aspecte privind intervenția psihopedagogică în școala incluzivă; modele și tipuri de școli incluzive; informații referitoare la diverse aspecte ale dezvoltării învățământului integrat/incluziv. Accentul de bază se va pune pe promovarea unui nou sistem de valori care atribuie persoanei cu dizabilități rolul de cetățean cu drepturi egale; asigură egalizarea șanselor în domeniul educației între elevii cu CES și cei din învățământul de masă. În acest sens psihopedagogia integrării stă la baza pregătirii academice a masteranzilor și formarea unor competențe conform standardelor europene, în perspectiva exercitării profesiei în condițiile competitivității, într-o societate în continuă schimbare; formării competențelor necesare proiectării, conducerii și optimizării procesului de învățământ din perspectiva prerogativelor școlii incluzive, a pedagogiei curative și a actului educațional-terapeutic.

Cursul va include aspecte ale inovațiilor pedagogice în educația incluzivă; strategiile cercetării în contextul incluziunii școlare; managementul în educația incluzivă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

În procesul studierii cursului „Filosofia și axiologia educației incluzive” masteranzii vor însuși cunoștințe despre principalele principii, strategii didactice, modele organizatorice și cadrul legislativ, folosite atât în educația incluzivă pe plan mondial, cât și la noi în țară. Totodată masteranzii își vor forma o viziune de ansamblu asupra transformărilor din școlile obișnuite, pentru a face față cerințelor educaționale ale tuturor copiilor. Prin varietatea de informații cu caracter teoretic și practic ce vor fi furnizate în acest curs masteranzii vor însuși metodologii de intervenție psihopedagogică în școlile incluzive; formarea capacităților necesare în vederea elaborării planurilor educaționale individualizate și a programelor de servicii personalizate; pregătirea masteranzilor pentru a deveni formatori în educația incluzivă în întreg sistemul de învățământ general; formarea capacităților și deprinderilor necesare colaborării cu profesorii și familiile elevilor în dificultate în procesul de aplicare a strategiilor didactice din domeniul educației incluzive; consolidarea unor competențe deja formate, necesare abordării multilaterale a copiilor cu CES, în scopul integrării lor optime în familie, școală,

comunitate; proiectarea cercetărilor din perspectiva integrării și incluziunii școlare.

Finalități de studii

La sfârșit de curs masteranzii vor fi capabili:

La nivel de cunoaștere și înțelegere (cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei):

- să înțeleagă și să explice principalele teorii, concepții, principii și metode din domeniul educației integrate / incluzive;
- să identifice cele mai avansate tehnici de terapie, recuperare și cercetare din domeniul educației speciale și integrate;
- să explice evoluția principiilor normalizării, integrării și incluziunii, etapele dezvoltării educației integrate / incluzive.;
- însușirea specificului metodologiei cercetării în domeniul educației incluzive.

La nivel de aplicare (proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice, utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare):

- formarea abilităților necesare conceperii unor strategii de învățare și a unor documente curriculare flexibile dinamice

eficiente, creative care să susțină atât activitățile de predare, cât și activitățile specifice, vizând atât scopuri compensator-recuperatorii cât și activitatea restanțelor funcționale ale copiilor cu CES;

- să elaboreze programe educative personalizate și individualizate de recuperare a copiilor cu dizabilități;
- să realizeze cercetări aplicative și de dezvoltare în domeniul educației incluzive;
- să devină formatori pentru educația integrată în întreg sistemul general de învățământ;
- să elaboreze și să implementeze proiecte privind incluziunea educațională și școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale;

- să realizeze proiecte de cercetare în domeniul educației incluzive; intervenție educațională individualizată;
- să colaboreze cu profesorii și familiile elevilor cu dizabilități, în procesul de aplicare a strategiilor didactice din domeniul educației integrate / incluzive.

La nivel de atitudini și valori (manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice, valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice):

- promovarea unui învățământ incluziv bazat pe drepturile fundamentale ale omului;
- formarea unor conduite responsabile necesare pentru susținerea și facilitarea interacțiunii sociale a copiilor cu CES, în scopul evitării discriminării izolării sociale și eșecurilor școlare ale acestora;
- formarea unor atitudini responsabile față de instruirea și educația copiilor cu CES, în scopul pedagogiei suportive și al discriminării pozitive;
- să-și formeze atitudini față de principalele avantaje și limite ale integrării și incluziunii pentru domeniul educației speciale, delimitând factorii incluziunii educaționale eficiente;
- să analizeze experiența internațională și modele autohtone de implementare a principiilor normalizării, integrării și incluziunii;
- dezvoltarea creativității, formarea atitudinilor specifice omului de știință în abordarea și rezolvarea problemelor educației persoanelor cu dizabilități;
- respectarea normelor deontologice din domeniul cercetării, educației și protecției speciale.

Precondiții

Precondițiile de realizare cu succes a scopului și obiectivelor enunțate sunt:

- cunoștințe despre psihopedagogia integrării – ca o ramură modernă a psihopedagogiei speciale; etapele parcurse în dezvoltarea învățământului special și integrat;
- cunoștințe despre importanța implementării la nivel național a documentelor juridice internaționale în favoarea persoanelor cu dizabilități; realizarea egalității de șanse în domeniul educației pentru toți;
- abilități de analiză privind perspectivele învățământului integrat/incluziv ca o componentă și direcție a reformei sistemului

de învățământ general; cunoștințe privind evoluțiile recente în domeniul abordării dizabilității și al incluziunii;

- cunoștințe despre tendința dominantă de schimbare în lume axată pe drepturile omului și ale copilului, pe acceptarea diversității (pe includere și valorizare egală a tuturor copiilor);
- dezvoltarea de politici educaționale privind incluziunea școlară și socială a copiilor cu CES în Republica Moldova;
- să știe cum să argumenteze relațiile dintre strategiile sociale și cercetarea fenomenului de dizabilități; fundamentarea

unor

cercetări în psihopedagogia integrării, având finalitate normalizarea, integrarea, incluziunea persoanelor cu dizabilități.

Unități de curs

Tema 1: Fundamentarea filosofică a educației incluzive – imperativul dezvoltării durabile a societății. Tendințe și orientări în filosofia contemporană a educației .

Locul filosofiei educației în sistemul științelor pedagogice. Constituirea psihopedagogiei integrării ca știință.

Tema 2. Axiologia educației. Axiologia educației – disciplină pedagogică integrată în zona științelor educației.

Conceptul de axiologie. Axiologia educației construită interdisciplinar (relația pedagogie-filozofie). Teoria generală a educației, teoria generală a curriculum-ului. Domeniul filosofiei (axiologia). Statutul epistemologic al axiologiei educației – valorile pedagogice fundamentale, teoria generală a educației.

Tema 3: Orientări teoretice și practice în educația integrată și incluzivă.

Psihopedagogia integrării și normalizării – știință interdisciplinară; Scurt istoric al preocupărilor UNESCO legate de constituirea învățământului integrat și incluziv; Niveluri funcționale ale normalizării și calitatea vieții la persoanele cu dizabilități; Relația dintre normalizare și integrare – implicații practice ale principiului normalizării; Principiul incluziunii și implicațiile sale practice în educarea elevilor cu CES.

Tema 4: Caracteristici ale educației integrate și incluzive pentru elevii cu cerințe educaționale speciale.

Specificul autohton de organizare și dezvoltare a integrării educațional-școlare a copiilor cu dizabilități; Elevi cu tulburări de învățare; Strategii generale utilizate în educația integrată a elevilor cu cerințe educaționale speciale; Adaptarea curriculară și planul de intervenție personalizat pentru elevii cu cerințe educaționale speciale; Influențe negative ale instituțiilor tradiționale asupra personalității elevilor cu dizabilități.

Tema 5: Experiențe internaționale și naționale în domeniul educației integrate și incluzive. Educația incluzivă în țările din Uniunea Europeană.

Etape istorice importante pentru dezvoltarea educației integrate; Repere ale evoluției istorice în integrarea socială și educațională; Stadiul actual pe plan mondial și național al integrării și incluziunii; Dezvoltarea educației integrate din arealul românesc: România și Republica Moldova.

Tema 6: Modele de organizare a învățământului special și integrat.

Tehnologii moderne folosite în educația integrată; Principii, metode și procedee ale educației integrate; Modele, tehnologii, metode de integrare școlară și socială (educația integrată preșcolară; educația integrată școlară); Colaborarea școlii speciale rezidențiale cu școala obișnuită din cartier; Organizarea unei clase speciale în cadrul școlii obișnuite; Folosirea unui spațiu de instruire și resurse speciale; Cadrul didactic de sprijin și rolul lor în acordarea ajutorului copiilor cu CES în școală.

Tema 7: Dificultățile elevilor cu cerințe educaționale speciale în cadrul școlii.

Elevi cu tulburări de învățare; Modalități de rezolvare a acestor probleme; Bariere ale învățării, caracteristicile de învățare – clasificare, evaluare, intervenție; reducerea dizabilităților; deprinderile; modalități de rezolvare educațională; Strategii de alcătuire a echipelor de intervenție; echipa multidisciplinară – roluri și caracteristici; echipa de sprijin pentru profesorii din școala incluzivă.

Tema 8: Limite și perspective în integrarea școlară a copilului cu CES.

Educația integrată: avantaje și dezavantaje; Premise de îndeplinire; Particularități de integrare școlară a diverselor categorii de copii cu CES; Perspectiva individuală și cea curriculară; Metode de organizare a procesului de învățare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale în școlile incluzive.

Tema 9: Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă.

Caracteristicile copiilor cu CES; Domenii de dificultate; Tulburări instrumental-funcționale (psihomotricitatea, comunicarea și limbajul, dezvoltarea intelectuală, factori sociali și personali); Învățarea individualizată, tehnologii și metode de intervenție; Planul educațional individualizat; Procesul de elaborare, realizare, monitorizare a psihopedagogiei integrate.

Tema 10: Incluziunea socială și școlară a persoanelor cu dizabilități.

Strategiile integrării și incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități; Integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități – condiție a respectării drepturilor omului; Concepte fundamentale în domeniul incluziunii sociale și școlare a persoanei cu dizabilități; Importanța standardelor de calitate ocupaționale și a normelor deontologice pentru egalizarea șanselor și asigurarea calității vieții persoanelor cu dizabilități; Strategiile cercetării în contextul incluziunii școlare; Strategiile de abordare și cercetare orientate spre incluziune; Proiectarea cercetării din perspectiva incluziunii sociale și

educaționale.

Tema 11: Metode de cercetare în educația incluzivă.

Principalele metode, tehnici și procedee de cercetare în domeniul PPS; Conceptele, teoriile, strategiile, modelele competențiale și standardele în domeniul fenomenului de dizabilitate; Tipuri de cercetare în educația incluzivă; Exemple de ipoteze și proiecte de cercetare privind integrarea școlară a copiilor cu CES; Importanța cercetărilor – acțiune și a metodei comparative în promovarea educației incluzive.

Tema 12: Parteneriate educaționale – parte a culturii organizaționale a școlii.

Interacțiunea școlii incluzive cu familiile elevilor cu CES; Colaborarea dintre instituții educaționale implicate în procesul de incluziune a copiilor cu CES; Aspecte de etică și deontologie în relația specialist – părinte.

Tema 13: Managementul educației integrate / incluzive.

Perspective de viitor ale educației integrate pe plan mondial și în țara noastră; Rolul coordonatorului pentru educația incluzivă; Planificarea – componentă importantă a rolului coordonatorului; Curricula în condițiile educației incluzive; Formarea profesională continuă a cadrelor didactice; Misiunea coordonatorului în lucrul cu părinții; Rolul conducerii școlii în monitorizarea procesului de incluziune.

Metode și tehnici de predare și învățare

Strategiile de predare se concentrează pe prelegere clasică și conversație, combinate cu alte strategii interactive. Relația dintre cursuri și seminarii este complementară. La seminarii se analizează și se dezbate o serie de aspecte practice (proiecte individuale, studii de caz) bazate pe informația teoretică prezentată și experiența profesională a masteranzilor.

Strategii de evaluare

Evaluarea disciplinei cuprinde diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, activități practice (consiliere, schimb de bune practici, traininguri, studii de caz) ș.a.

Evaluarea curentă se bazează pe rezultatele exercițiilor, susținerea lucrărilor individuale, participarea la discuții în timpul orelor, prezentări orale a unor teme.

Evaluarea finală de examen constă în crearea unei prezentări în Power Point original la o temă la alegere din domeniul psihopedagogiei școlii incluzive, care să satisfacă anumite criterii. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% - lucrarea finală de examen; 10% - portofoliul compus din lucrări, activități realizate, studii de caz, proiecte adnotate, sarcini de elaborare a proiectelor; 20% - exerciții; 30% - participarea la discuții, prezentări.

Bibliografie:

1. Racu A., *Istoria psihopedagogiei speciale. Manual-crestomație. Ediția a II-a, revăzută și completată*. Chișinău, Ed. Pontos, 2003, 454 p.
2. Racu A., *История становления и развития системы специального образования в Республике Молдова*. Chișinău, Ed. Pontos, 2005, 184 p.
3. Racu A., Dezvoltarea învățământului special în Republica Moldova: istorie și perspective. Referat științific al tezei de doctor habilitat în baza lucrărilor publice. AȘM II, Chișinău 2006, 58 p.
4. Racu A., Popovici D.V., Creți V., Danii A.. *Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple*. Ediția a II-a, Chișinău, Ed. Ruxanda, 2009, 232 p.
5. Racu A., Popovici D.V., Danii A. *Educația incluzivă. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale*. Î.S., F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2010, 152 p.
6. Racu A., Grigoriu A., Savciuc A., Haraz S., Rusu S. *Drepturile omului și problema dizabilităților. Reglementări internaționale și naționale privind drepturile omului, destinat persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora*. GHID. Tipografia „Serbia” SRL, Chișinău 2011, 280 p.
7. Racu A., Verza F.E., Racu S.. *Pedagogia Specială*. Î.S., F.E.-P „Tipografia Centrală”, Chișinău 2012, 316 p.
8. Racu A., Danii A., Tintiu T., *Parteneriate pentru dezvoltarea educației incluzive*, Institutul de Formare Continuă, Chișinău, 2012, p. 208.
9. Racu A., Racu S., *Dicționar enciclopedic de psihopedagogie specială*, Chișinău.: Tipografia. „Centrală”, 2013, 312 p.
10. Racu A., Popovici D.V., Danii A., Racu S., *Psihopedagogia Integrării*, Ed. Tipografia Centrală”, Chișinău, 2014.

Opțională:

1. Convenția cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, ONU, 13 decembrie 2006;
2. Programul de dezvoltare a Educației incluzive în Republica Moldova (2011-2020), Hotărârea Guvernului nr. 523,

**Universitatea Pedagogică
de Stat „ION CREANGĂ”
din Chișinău**

str. Ion Creangă, nr. 1, MD - 2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md

11 iulie 2011;   3. Legea privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități, nr. 60 din 30 martie 2012;4. Codul Educației al Republicii Moldova (2014)

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Metodologii moderne în Educația Incluziă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu A., dr.hab., prof.
Cadre didactice implicate	Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.002	5	I	I	150	35	115

Descrierea disciplinei
Cursul are misiunea să asigure pregătirea specialistului în psihopedagogia specială și să formeze la masteranzi un sistem de cunoștințe despre schimbările în strategia și tactica de realizare a politicii educaționale adecvate cerințelor societății și opțiunilor individuale (modernizarea metodelor didactice; abilități și atitudini privind implementarea noilor tehnologii informaționale și comunicaționale; modernizarea metodelor de gestiune a instituțiilor educaționale).
Obiective:
Familiarizarea masteranzilor cu cunoștințe despre structura învățământului special din Republica Moldova, politici și metode de administrare; formarea de atitudini privind reforma învățământului rezidențial în Republica Moldova (excurs istoric privind reformele învățământului); managementul reformei; învățământul special din Republica Moldova prin prisma concepției „Educație pentru toți” ș.a. Studenții își vor forma o viziune de ansamblu despre principalele prevederi de legislație din domeniul învățământului; Vor acumula cunoștințe despre experiența internațională din domeniul conducerii organizațiilor școlare cu aplicabilitate la învățământul din Republica Moldova.
Finalități de studii
La sfârșit de curs studenții vor fi în stare: <i>La nivel de cunoaștere și înțelegere:</i> – să definească principalele principii, teorii și metode ale conducerii organizațiilor școlare. – să înțeleagă și să explice unele strategii și planuri de conducere eficiente pentru instituțiile de învățământ general și special; aspectul interdisciplinar al managementului educațional și adaptării curriculare care include rezolvarea a două sarcini în procesul de instruire și în procesul activității practice. – să identifice și să comenteze principalele prevederi de legislație din domeniul învățământului cu aplicabilitate în activitatea directorilor și inspectorilor școlari. – să cunoască experiența internațională din domeniul conducerii organizațiilor școlare cu aplicabilitate la învățământul din Republica Moldova. – să cunoască bazele teoretice ale conducerii raționale, ale științei de conducere; deprinderea de a aplica în practică această știință și capacitatea de a stăpâni arta conducerii. <i>La nivel de aplicare:</i> – să elaboreze unele documente esențiale pentru procesul de conducere. Organigrame și fise de post ale personalului didactic și de conducere și altor documente necesare în activitatea de management. – să întocmească unele chestionare și altor probe necesare aprecierii stilurilor de conducere și performanțelor manageriale pentru directorii și inspectorii școlari. – să implementeze unele proiecte de dezvoltare a organizațiilor școlare autohtone prin organizarea de parteneriate cu diverse categorii de organizații guvernamentale și neguvernamentale. – să caracterizeze metodele moderne de management; stiluri de conducere, factori care influențează stilurile de

conducere; rolul managerului în instituțiile pentru copii cu dizabilități; conducerea instituțiilor de învățământ special și de asistență socială pentru copii/tineri cu dizabilități; managementul proiectelor din domeniul educației; proiectarea pedagogică în managementul școlar și adaptarea curriculară.

– să aplice/implementeze principiile politicii educaționale din Republica Moldova: principiul democratizării, umanizării; diferențierii, continuității în învățământul tehnologic; schimbării în învățământ; dezinstituționalizării, drepturi și șanse egale.

– *La nivel de atitudini și valori:*

– Să-și formeze motivații și atitudini de cunoaștere profundă a evoluției învățământului special, principiile politicii educaționale din Republica Moldova.

– să interpreteze multiaspectual principalele etape din dezvoltarea învățământului special și a evoluțiilor/orientărilor în managementul educațional.

– să-și cultive atitudini conștiente de a opera și respecta terminologia modernă din domeniul psihopedagogiei speciale și managementului educațional.

– să comenteze științific tendințele actuale în domeniul reformei învățământului din Republica Moldova/reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului (2006-2012)

– să cunoască premisele constituirii sistemului național al învățământului special (SNÎS) în Republica Moldova.

– să prezinte o viziune de ansamblu asupra sistemului național al învățământului special (SNÎS) din Republica Moldova.

– Să evidențieze cauzele ce au determinat evoluția managementului în învățământul special: elaborarea și promovarea unei noi politici educaționale, adecvate noilor realități și tendințe; elaborarea și implementarea unui nou curriculum școlar; instruirea și reinstruirea cadrelor didactice în contextul schimbărilor educaționale; dezvoltarea parteneriatului școală/comunitate într-un nou context.

Pre-rechizite (precondiții)

Prcondițiile de realizare cu succes a scopului și obiectivelor enunțate sunt:

– cunoștințe despre teoria sistemelor de conducere ale sistemului de învățământ planificat, organizarea și coordonarea, controlul și îndrumarea, inspecția școlară și evaluarea.

– cunoașterea metodelor moderne de management; stiluri de conducere, factori care influențează stilurile de conducere; rolul managerului în instituțiile pentru copii cu dizabilități; conducerea instituțiilor de învățământ special și de asistență socială pentru copii/tineri cu dizabilități; managementul proiectelor din domeniul educației; proiectarea pedagogică în managementul școlar și adaptarea curriculară.

– cunoștințe despre sistemul de învățământ special, despre importanța managementului educațional și implementarea principiilor privind educația și protecția socială a persoanelor cu dizabilități indicat în documentele juridice internaționale.

Evaluarea curentă

Evaluarea curentă: sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.

Evaluarea finală de examen

Evaluarea de etapă și finală: ansamblu asupra evoluției sistemului învățământului special, tendințele actuale și perspectivele dezvoltării psihopedagogiei speciale și constituirii Sistemului Național al Învățământului Special din Republica Moldova. Însușirii principalelor principii, teorii și metode ale managementului educațional, managementul reformei sistemului instituțiilor rezidențiale din Republica Moldova.

Conținutul cursului

Metode moderne de predare-instruire. Caracteristici și clasificări, metode de previziune, metode alternative, metode de analiza, metode de stimulare a creativității. Avantaje și dezavantaje ale diverselor stiluri de învățare în instituțiile de învățământ. Metodologia generală a conceperii proiectelor – proiectarea, analiza de nevoi, planificarea, organizarea, monitorizarea, evaluarea. Ciclul de viață a proiectelor din domeniul educațional. Proiectarea pedagogică. Analiza nevoilor și resurselor educaționale. Elaborarea obiectivelor educaționale. Evaluarea proceselor și structurilor educaționale.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Cristea S. (1996). Managementul organizației școlare, EDP, București.
2. Joita E. (2000). Management educațional. Profesorul manager. Roluri și metodologia. Ed. Polirom.
3. Păunescu I. (2000). Managementul resurselor umane – studiu de caz. Ed. EFICIENT, București.
4. Rudic Gh., Bucun N. (coord.) (2004). Management educațional (Modulul 9). Chișinău.
5. Csorba Diana (2012). Management educațional. Studii și aplicații. București.

Opțională:

1. Tintiuc Tatiana (2011). Managementul incluziunii în școală. Chișinău.
2. Strategia Națională privind Reforma Sistemului Rezidențial de îngrijire a copilului (2006-2012).
3. Strategia Națională „Educație pentru Toți”, (2004-2015).
4. Danii A., Racu A. (2007). Psihopedagogie specială. Ed. Univers Pedagogic, Chișinău.
5. Racu S., Danii A., Neagu M. (2006). Ghid de termeni și noțiuni: Psihopedagogia Specială. Asistență Socială.

Terminologie medicală. Legislație și reglementări specifice. Ed. Pontos, Chișinău

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Psihologia limbajului și a comunicării
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr.psih., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Maximciuc Victoria, dr.psih., lect.univ
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.003	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Psihologia limbajului și a comunicării face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în domeniul instruirii și educației incluzive a copiilor cu CES. Ea stă la baza formării la masteranzi a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind mecanismele și legitățile de dezvoltare și funcționare a limbajului și comunicării.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea conceptului de limbă, limbaj și comunicare; înțelegerea esenței și funcțiilor limbajului, a structurii și evoluției limbajului și a comunicării; cunoașterea legităților, mecanismelor, dinamicii și conținutului dezvoltării limbajului și comunicării. Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate în evaluarea și consilierea psihopedagogică, terapia și practica de instruire și educație incluzivă a copilului cu CES. Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile de limbă, limbaj și comunicare; formularea competentă a judecăților de ordin psihologic; construirea exactă a raționamentelor; enunțarea adecvată a deciziilor. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor privind legitățile, mecanismele, dinamica și conținutul dezvoltării limbajului și comunicării; înțelegerea și receptarea adecvată a fenomenelor psihologice legate de limbaj și comunicare; schimbul continuu de informații psihologice. Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe privind limbajul și comunicarea; elaborarea strategiilor de (auto) dezvoltare și optimizare a limbajului și comunicării; formarea noilor deprinderi și abilități psihologice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor psihologice.
Finalități de studii
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască conceptului de limbă, limbaj și comunicare; să înțeleagă esența și funcțiile limbajului, structura și evoluția limbajului și a comunicării; să cunoască legitățile, mecanismele, dinamica și conținutul dezvoltării limbajului și comunicării. Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să utilizeze cunoștințele asimilate, deprinderile și abilitățile formate în evaluarea și consilierea psihopedagogică, terapia și practica de instruire și educație incluzivă a copilului cu CES. Raționalizare și decizii: să identifice și să opereze corect cu noțiunile de limbă, limbaj și comunicare; să formuleze competent judecăți de ordin psihologic; să construiască exact raționamente; să enunțe adecvat decizii; Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gânduri, idei privind legitățile, mecanismele, dinamica și conținutul dezvoltării limbajului și comunicării; să înțeleagă fenomenele psihologice legate de limbaj și comunicare;
Precondiții
Pentru a înțelege și a însuși cursul „Psihologia limbajului și comunicării”, masteranzii trebuie să posede cunoștințe

de anatomie, fiziologie și patologie a sistemului nervos central, a structurii și funcționării analizatorilor. Ei trebuie să dețină informații privind evoluția, dezvoltarea mecanismele și relația existentă între fenomenele/procese psihice și substratul neuronal, creier și comportamentul omului. Ei trebuie să știe cum au apărut și dezvoltat animalele, omul, societatea, să cunoască genetica umană.

Unități de curs

Tema 1. Noțiuni despre limbă, limbaj și comunicare. Caracterizarea conceptului de semn. Definirea noțiunii de limbă. Ce este limbajul? Diferențierea între limbă și limbaj. Ce este comunicarea? Diferențierea între limbaj și comunicare.

Tema 2. Teorii, funcții și forme ale limbajului. Elemente de neurofiziologia limbajului. Teorii despre limbaj. Funcțiile limbajului. Criterii și forme de clasificare ale limbajului. Limbajul și gândirea.

Tema 3. Comunicarea – noțiuni introductive. Principiile comunicării, unități și caracteristici ale comunicării. Comunicarea ca proces. Nivelurile comunicării umane. Clasificări ale comunicării. Tipuri de comunicare socială.

Tema 4. Stiluri de comunicare. Calități generale și particulare ale stilului. Tipologia stilurilor de comunicare.

Tema 5. Comunicarea nonverbală. Limbajul corpului. Prezența personală. Limbajul spațiului, culorilor, timpului.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiul de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Abric, J.C., Psihologia comunicării, Editura Polirom, Iasi, 2002
2. Bolboceanu A., Psihologia comunicării. Chișinău, 2007
3. Ducrot O., Noul dicționar al științelor limbajului. București, 1996
4. Hayes N., Orrell, S., Introducere în psihologie. București, 1997
5. Lungu N., Psihologie experimentală. București, 2003
6. Mocanu Lăcrimioara, Psihologia comunicării. Ed. Rovimed, Bacău, 2009

Opțională:

1. Negură, I. Losii, E., Psihologia generală. Chișinău: IFC, 2011
2. Prutianu, St., Antrenamentul abilităților de comunicare, Editura Polirom, Iași, 2005
3. Radu I. Introducere în psihologia contemporană. Cluj-Napoca, 1994
4. Reuclin M., Psihologia generală. București, 1999
5. Rîscanu R., Psihologie și comunicare. București, 2002
6. Sultana Craia, Introducere în teoria comunicării, Editura Fundației România de Mîine, București, 2006

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Asistența psihopedagogică a copiilor cu CES
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Bucun Nicolae, dr. hab. prof. univ.
Cadre didactice implicate	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	nicolae.bucun@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.004	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Consolidarea și dezvoltarea competențelor viitorului personal din învățământul general privind asistența psihopedagogică a copiilor cu CES în vederea incluziunii educaționale a acestora .

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: masteranzii vor avea competențe: de analiză a experiențelor de educație incluzivă în lume; de identificare a suportului acordat copiilor aflați în dificultate în experiențe istorice și la etapa actuală în țări cu experiență avansată în domeniu;

Familiarizarea personalului didactic cu particularitățile de vîrstă și particularitățile individuale ale copilului

Familiarizarea personalului didactic cu particularitățile de dezvoltare a copilului cu cerințe educaționale speciale

Facilitarea procesului de înțelegere a legăturii între nevoile copilului și comportamentul acestuia

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor:

Înțelegerea de către personalul didactic a barierilor în învățare și participare cu care se confruntă copiii cu CES

Furnizarea reperelor metodologice privind asistența copiilor cu CES

Formarea competențelor practice de asistență a copiilor cu CES

Raționalizare și decizii:

să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să explice specificul evaluării copilului cu dizabilități; să construiască exact raționamentele respective; să exprime adecvat deciziile corespunzătoare.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să elucideze necesitățile de incluziune școlară în funcție de tipul și gradul deficienței și situația în familie; să argumenteze metodologii de investigare a nevoilor elevilor cu dificultăți specifice de învățare, sociale etc; să organizeze seminare, mese rotunde cu tematică de incluziune școlară.

Dezvoltarea profesională continuă:

Să achiziționeze modele de analiză și acțiune operațională în contexte educaționale.să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșască permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să definească și să dezvăluie conceptele, legitățile și strategiile organizării educației incluzive; să identifice trăsăturile esențiale ale diferitor sisteme de educație incluzivă din lume; să elaboreze obiective de referință și operaționale pentru asistența pedagogică în Centru de Resurse din școala incluzivă.

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor: să delimiteze formele de incluziune școlară; să explice strategiile, principiile, formele și metodele de asistență pedagogică a copiilor în dificultate.

Raționalizare și decizii: colectarea, interpretarea și analiza datelor relevante din domeniu; posedarea și să formarea atitudinilor și percepțiilor corecte privind educația incluzivă; capacitatea de a valoriza copilul în dificultate prin

evidențierea potențialului acestuia.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: colaborarea cu alte cadre didactice și non-didactice, cu familiile copiilor în dificultate; promovarea promotorilor educației incluzive în școală și în societate.

Dezvoltarea profesională continuă: perfecționarea continuă a cunoștințelor în domeniul disciplinei; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.

Precondiții

Cunoștințe cu privire la Psihopedagogia Incluziunii: delimitări conceptuale, legislații și politici internaționale și naționale, particularități de dezvoltare a copilului; abilități de analiză privind eficiența învățământului incluziv – ca o componentă relevantă a reformei sistemului de învățământ general; cunoștințe în domeniul modernizării programului de intervenție în domeniul psihopedagogiei și asistenței sociale.

Unități de curs

Particularități de dezvoltare a copilului. Particularități în dezvoltarea copilului cu cerințe educaționale speciale (CES).
Bariere în învățare și participare. Asistența psihopedagogică pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES).

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: evidența implicării masteranzilor în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri;

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor.

Evaluarea finală se bazează pe rezultatele evaluărilor curente. Se aplică: teste, răspunsuri orale și în scris la bilete, portofolii, dispute.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Danii A., Popovici D. V., Racu A. (2007). Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă. Ed. Univers Pedagogic, Chișinău.
2. Pereteatcu M., Zorilo L. (2011). Educația incluzivă în școală. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Chișinău.
3. Pereteatcu M., Zorilo L. (2011). Modele și tipuri de școli incluzive. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Chișinău.
4. Racu A. (2003). Istoria psihopedagogiei speciale. Manual crestomație. Ed. Pontos, Chișinău.
5. Racu A., Popovici D.V. Danii A. (2009). Educația incluzivă. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale, Ed. Univers Pedagogic. Chișinău.

Opțională:

1. Bodorin C., Vîrlan M., Maximciuc V., Ciubotaru N. (2011). Psihopedagogie specială. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Chișinău.
2. Caisîn S., Tintiuc T. (2011). Societatea incluzivă. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Chișinău.
3. Danii A., Racu S, Neagu M (2006). Ghid de termeni și noțiuni: Psihopedagogia specială. Asistența Socială. Terminologie medicală; Legislație și reglementări specifice. Ed. Pontos, Chișinău.
4. Popovici D. V. (2007). Orientări teoretice și practice în educația integrată, Arad.
5. Weihs,T,J.Copilul cu nevoi speciale, Ed.Triade, Cluj-Napoca, 1998, pag.89-116.
6. Crețu.V, Incluziunea socială și școlară a persoanei cu handicap, Bucuresti 2006, Editura Printech.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Adaptări curriculare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Rotaru Maria, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	mariamarin_18@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.005	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul oferă formarea capacității de înțelegere a educației incluzive, ca o alternativă educațională și ca o abordare complementară, bazate pe principiile includerii, integrării și participării active a copiilor cu CES la propria lor formare. De asemenea, pregătirea academică din perspectiva interdisciplinară, care să îmbină armonios, în planul prestațiilor în instituțiile școlare unde sunt incluși copiii cu CES, informarea, formarea, colaborarea, pragmatismul și intervențiile specifice educațional-terapeutice, compensatorii și recuperatorii; formarea competențelor pentru tratarea individualizată a fiecărui copil, pentru respectarea drepturilor lui legitime, pentru adaptarea la ritmul personal de învățare și la tipologia personalității decompensate ca urmare a unor dizabilități.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: de analiză a sistemelor didactice generale și speciale; de distingere a semnificației principiilor didactice, metodelor, tehnologiilor; de delimitare a proprietății obiectivelor generale, de referință, operaționale; de interpretare a taxonomiilor (clasificării) obiectivelor; de transpunere a definițiilor cu care se operează în didactică și metodologie; de extrapolare a efectelor adaptării curriculare; de estimare a implicațiilor mijloacelor electronice în învățare.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: operaționalizarea obiectivelor, niveluri de operaționalizare; argumentarea alegerii metodelor de activitate didactică pentru un anumit proiect didactic; selectarea mijloacelor didactice în corespundere cu vârsta elevilor; elaborarea de tehnologii de predare-învățare în sprijinul elevilor cu CES, întocmirea de proiecte didactice adaptate curricular.

Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice ale educației incluzive; sesizarea schimbărilor în componentele curriculare.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: referate științifice cu analiza sistemelor pedagogice de învățământ; dezbateri cu scop de evaluare a componentelor curriculare pe discipline de învățământ; prezentări în plan comparative a trăsăturilor specifice pentru diferite sisteme didactice; investigarea pe teren a tehnologiilor moderne educaționale aplicate în instituții școlare obișnuite și de alternativă; eseuri cu tematică Didactica și metodologia învățământului special și integrat.

Dezvoltarea profesională continuă: participare în seminare metodologice ale școlii incluzive; prezentare de rapoarte privind studiul experienței didactice a unui cadru didactic de sprijin; analiza presei pedagogice (articole, proiecte didactice, comunicări pedagogice); discursuri cu tematică didactică în fața unui colectiv pedagogic din școală obișnuită și/sau incluzivă.

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea noilor strategii de predare din domeniul educației speciale incluzive recomandate de manualele elaborate de UNESCO pentru formarea profesorilor care lucrează cu elevi cu cerințe educaționale speciale, pregătirea de specialiști pentru organizații neguvernamentale care desfășoară programe din

domeniul educației speciale integrate, promovarea unor cercetări și studii de caz inovative care să se constituie în modele de bune practici în domeniul educației incluzive.

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor: pregătirea academică a masteranzilor și formarea unor competențe conforme standardelor calitative românești și europene, în perspectiva exercitării profesiei în condițiile competitivității, într-o societate în continuă schimbare, formarea competențelor necesare proiectării, conducerii și optimizării procesului de învățământ din perspectiva prerogativelor școlii incluzive, a pedagogiei curative și a actului educațional-terapeutic.

Raționalizare și decizii: consolidarea unor competențe deja formate, necesare abordării multilaterale a copiilor cu CES, în scopul integrării lor optime în familie, școală, comunitate, fundamentarea pregătirii masterale în concordanță cu caracterul democratic, deschis al sistemelor școlare și educaționale moderne, al principiilor „unității în diversitate” și al „egalității șanselor educaționale” și mai ales al educației integrate și al școlii incluzive.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formarea unor atitudini responsabile față de instruirea și educația copiilor cu CES, în scopul pedagogiei suportive și al discriminării pozitive.

Dezvoltarea profesională continuă: să proiecteze activități didactice de sprijin, adaptate solicitărilor educaționale individuale.

Precondiții

Cunoștințe din domeniul psihologiei: zona actuală și proximală a dezvoltării, fondul atitudinal și aptitudinal al personalității elevului, temperamental, trăsături de caracter, personalitate.

Unități de curs

Elaborarea curriculumului adaptat la arii curriculare.

Componentele conținutului învățământului.

Niveluri ale integrării conținuturilor.

Elaborarea și aplicarea unor strategii de intervenție în vederea ameliorării capacității de adaptare la mediul școlar.

Strategii didactice, metode didactice. Forme de organizare a activității.

Instrumente de intervenție în educația incluzivă.

Calitatea comunicării dintre părinți și copii și calitatea relației părinți-copii.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: evidența implicării masteranzilor în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri.

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Evaluarea finală se bazează pe rezultatele evaluărilor curente. Se aplică: teste, răspunsuri orale și în scris la bilete, portofolii, dispute.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L-L, Educația timpurie.
2. Ghid metodic pentru aplicarea curriculumului pre-școlar, Ed. Paralela 45, Pitești, 2009.
3. Gherguț, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate și incluzive în educație. Editura Polirom, București, 2006.
4. Gherguț, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Polirom, Iași, 2001
5. Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor de 3-6 ani. MECT, București, 2008.
6. Ghid pentru cadre didactice de sprijin (CDS), MEdC, UNICEF, RENINCO, Editura Vanemonde, 2005.
7. Gongea, E., Breban, S., Ruiu, G., Activități bazate pe inteligențe multiple, Editura Reprograph, Craiova, 2002

Opțională:

1. Ezechil, L., Educația incluzivă ca principiu metodologic, în Revista de Pedagogie, „Drepturile copilului și discriminarea în învățământ”, 2002.
2. Financing of Special Needs Education. A Seventeen-country Study of the Relationship Between Financing of Special Needs Education and Inclusion, European Agency for Special Needs Education (EASNE), November 1999.
3. Fluieraș, V., Teoria și practica învățării prin cooperare. Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Evaluarea complexă a dezvoltării copilului cu CES
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr.psih., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Maximciuc Victoria, dr.psih., conf. univ
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.01.O.006	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Disciplina Evaluarea și consilierea copilului, se referă la blocul de discipline obligatorii, care vine să întregască pregătirea științifico-profesională a masteranzilor din domeniul psihopedagogiei speciale. Scopul acestui curs este de a consolida cunoștințele privind strategiile de depistare, evaluare, diagnoză, consiliere în dizabilitate.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
La nivel de cunoaștere și înțelegere Să cunoască noi strategii și instrumente de evaluare, consiliere; Să cunoască noi modalități de cercetare aplicată în domeniul evaluării persoanelor cu dizabilități; Să cunoască metode și tehnici de evaluare pentru a putea oferi soluții de terapie; Să cunoască și să respecte instrucțiunile probelor pentru a realiza evaluări corecte, să emită judecăți responsabile, inclusiv predicții; Să cunoască metode și tehnici de evaluare pentru a stabili cu succes specificul de dezvoltare a persoanelor cu dizabilități; Să înțeleagă legitățile și mecanismele apariției și evoluției dizabilităților; Să îmbogățească aparatul conceptual al domeniului; Să îmbogățească abilitățile de gândire critică și reflexivă; Să cunoască specificul consilierii psihologice a persoanelor cu dizabilități, a părinților și cadrelor didactice; Să perceapă specificul de dezvoltare în diferite dizabilități; Să argumenteze validitatea metodelor și tehnicilor de evaluare a dezvoltării persoanelor cu dizabilități;
La nivel de aplicare Să stabilească tipurile de evaluare în concordanță cu momentul învățării și cu etapele procesului de recuperare, pe baza utilizării metodologiilor specializate; Să aplice diverse metode și tehnici de evaluare pentru a putea oferi soluții de terapie; Să poată culege, analiza și sintetiza datele privind dezvoltarea persoanelor cu dizabilități; Să selecteze metode și tehnici de evaluare pentru a stabili specificul de dezvoltare a persoanelor cu dizabilități, în dependență de caracteristicile specifice, particularitățile de vîrstă și individuale; Să îmbogățească abilitățile de lucru în echipe multidisciplinare; Să utilizeze corespunzător aparatul conceptual și metodologic al consilierii și remedierii persoanelor cu dizabilități; Să execute activități de evaluare și diagnoză psihologică a persoanelor cu dizabilități; Să planifice, să organizeze activități de consiliere a persoanelor cu dizabilități; Să identifice factorii de risc de apariție a dizabilităților; Să conștientizeze importanța diagnosticului diferențial pentru stimularea dezvoltării persoanelor cu dizabilități și pentru

identificarea metodelor de asistență;

Să elaboreze proiecte de servicii personalizate în funcție de intensitatea nevoii de suport și asistență a persoanelor cu dizabilități;

Să argumenteze elaborarea unui program de dezvoltare și remedierea psihologică pentru anumite categorii de persoane cu dizabilități;

Să aplice norme etice și deontologie profesională în activitățile cu persoanele cu dizabilități, precum și în consilierea psihologică a familiei.

La nivel de integrare

Să recepționeze adecvat mesajele, schimbul de informații în ceea ce privește susținerea persoanelor cu dizabilități în procesul de educație incluzivă;

Să transmită exact informațiile privind strategiile și instrumentele de evaluare, consiliere a persoanelor cu dizabilități;

Să recepționeze adecvat mesajele, schimbul informațiilor în ceea ce privește elaborarea unui program individualizat sau în grup privind dezvoltarea și remedierea psihologică.

Să manifeste interes față de domeniul studiat .

Să aplice norme etice și deontologice profesionale în activitățile cu persoanele cu dizabilități, precum și în consilierea psihologică a familiei acestora.

Să se formeze necesități pentru dezvoltarea profesională continuă.

Finalități de studii realizate la finele cursului

Să identifice factorii de risc de apariție a dizabilităților, să cunoască și să respecte instrucțiunile probelor pentru a realiza evaluări corecte, să definească și să explice particularitățile psihicului copilului cu dizabilități; să distingă și să exemplifice legăturile generale și specifice de dezvoltare psihică a copilului cu dizabilități.

Să selecteze și să aplice diverse tehnici și metode de evaluare și diagnostic pentru a stabili nivelul de dezvoltare psihică, în dependență de caracteristicile specifice ale dizabilității, particularitățile de vîrstă și individuale; să poată culege, analiza, sintetiza și compara datele privind dezvoltarea psihicului copilului cu dizabilitate; să utilizeze cunoștințele asimilate, a deprinderilor și abilităților formate, în consilierea, educația și terapia copilului cu dizabilitate.

Să identifice și să opereze corect cu noțiunile specifice evaluării dezvoltării copilului; să emită judecăți responsabile, inclusiv predicții, să argumenteze aplicarea tehnicilor și metodelor de evaluare a dezvoltării copiilor cu dizabilități.

Precondiții

Pentru a înțelege și însuși cursul Evaluarea și consilierea copilului, masteranzii trebuie să dețină cunoștințe privind legăturile dezvoltării psihice a persoanelor cu dizabilități, evoluția și dezvoltarea lor psihică, specificul dezvoltării proceselor cognitive, afective și volitive, a personalității și particularităților individual-tipologice, a relațiilor interpersonale a copiilor cu dizabilități.

Unități de curs

Tema 1. Evaluarea dezvoltării copilului: abordări conceptuale. Domenii de dezvoltare a copilului. Abordări conceptuale privind evaluarea dezvoltării copilului. Modele de abordare și evaluare a dizabilității.

Tema 2. Organizarea procesului de evaluare a dezvoltării copilului. Proiectarea și realizarea evaluării. Reevaluarea. Procesarea și interpretarea datelor evaluării. Raportul de evaluare complexă a dezvoltării copilului. Valorificarea rezultatelor evaluării. Codul deontologic al specialistului implicat în evaluarea dezvoltării copilului.

Tema 3. Evaluarea și diagnosticul în dizabilitate. Criteriile de evaluare și diagnostic în dizabilitate. Diagnosticul diferențial în dizabilitate.

Tema 4. Tehnologii de evaluare a dezvoltării copilului cu dizabilități. Aplicarea metodelor de evaluare a dezvoltării copiilor cu dizabilități: particularități și exigențe.

Tema 5. Consiliere educațională. Direcții de dezvoltare și modernizare. Modulele, conținuturile, tematicile și competențele consilierii educaționale școlare.

Tema 6. Consilierea psihologică a persoanelor cu dizabilitate și a familiilor acestora. Delimitarea conceptului de consiliere psihologică. Caracteristicile și obiectivele consilierii psihologice. Principiile și metodele de consiliere psihologică.

Proiectarea activităților de consiliere psihologică.

Rolul consilierii psihologice a familiei copilului cu dizabilități.

Metode și tehnici de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiului de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Băban A., Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere. Cluj-Napoca, 2011
2. Bucun N., Rusnac V., Evaluarea pentru educația incluzivă a copiilor de vârstă preșcolară și școlară mică. Chișinău: S.n., (Î.S.F.E.- P. „Tipogr. Centrală”), 2014
3. Bulat G., Gînu D., Evaluarea dezvoltării copilului: Ghid metodologic / Lumos Foundation Moldova. – Chișinău :S. n., 2015 (Tipogr. "Bons Offices"). – 216 p.
4. Gherguț Alois, Sinteze de psihopedagogie specială. Iași, 2005
5. Holdevici I., Neacșu V., Sisteme de psihoterapie și consiliere psihologică. București, 2008
6. Лубовский В.И., Психологические проблемы диагностики аномального развития. Москва, 1990

Opțională:

1. Ciobanu A., Evaluarea și diagnosticul copiilor cu CES. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Ch:Tipogr. IFS, 2011
2. Ciobanu A., Diagnosticarea și diferențierea copiilor cu reținere în dezvoltarea psihică de natură deprivatională. Ch.:Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2007. 138 p.
3. Harghidan Valentina, Metode de psihodiagnostic. București, 1997
4. Абрамова Г.С. Практическая психология. Екатеринбург, 2007

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Psihopedagogia intervenției timpurii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Andronatii Nicolae, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	-

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.007	5	I	II	150	35	115

Descrierea disciplinei
Cursul Psihopedagogia intervenției timpurii are misiunea să asigure pregătirea specialistului în psihopedagogia specială și să formeze la masteranzi un sistem de cunoștințe în acest domeniu. Standard de formare profesională la disciplina Psihopedagogia prevenției și intervenției timpurii..
Obiective:
La nivel de cunoaștere: să definească conceptual general de prevenție timpurie și de intervenție timpurie; să cunoască originea intervenției timpurii și importanța prevenției și intervenției timpurii; să cunoască tipurile de servicii oferite în cadrul programelor de intervenție timpurie; să identifice etapele principale ale prevenției și intervenției timpurii;
La nivel de aplicare: să descrie rolul prevenției și intervenției timpurii; să aplice metode de intervenție timpurie pentru copilul cu risc sporit; să elaboreze programe de intervenție timpurie pentru copii cu dizabilități; să stabilească interacțiunea specialist și membrii familiei în intervenția timpurie; să identifice factorii ce contribuie la apariția diferitor forme de dizabilități.
La nivel de integrare: formarea unei atitudini profesionale față de problema prevenției și intervenției timpurii a dizabilităților la copii; să contribuie la informarea membrilor comunității privind rolul prevenției și intervenției timpurii pentru copiii din grupul de risc.
Finalități de studii
La finele cursului studenții vor fi capabili: să opereze cu principalele concepte ale neurolingvisticii; - să desfășoare activități de diagnosticare a tulburărilor de limbaj în dependență de particularitățile verbale manifestate; - să promoveze activități terapeutice în vederea perfectării mecanismelor compensatorii.
Pre-rechizite (precondiții)
Cursul este opțional și este condiționat de parcurgerea și promovarea altor discipline, cum ar fi Pedagogia specială și reabilitară, Psihologia specială, TMA, Pedagogia socială. Bibliotecile Universității noastre dispun acum de fondul de carte necesar, precum și de infrastructura informatică necesară unor investigații pe Internet sau în bazele de date europene mai importante.
Evaluarea curentă
Evaluarea curentă: sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.
Evaluarea finală de examen
Se efectuează în baza rezultatelor obținute la aplicații practice și teme de cercetare (un studiu de caz), a proiectului de semestru, a lucrărilor de portofoliu - contribuții de cercetare originale pe o problemă la propunerea studenților (contribuție personală). Pentru aceste activități ponderea cantitativă va constitui maximal 60% din nota finală.
Conținutul cursului
Prevenția și intervenția timpurie pentru copilul cu dizabilități și risc sporit. 2. Rolul familiei în intervenția timpurie. 3. Tipuri de programe de intervenție timpurie centrate pe familie. 4. Evaluarea copilului cu dizabilități și a familiei în cadrul

intervențiilor timpurii. 5..Factorii ce contribuie la eșecul și abandonul școlar, prevenție si intervenție. 6. Cunoașterea dezvoltării psihomotricității – componenta esențială a depistării precoce a copilului deficient mintal.

Resurse bibliografice:

Obligatorie:

1. Arcan Petru, Ciumageanu Dumitru, Copilul deficient mintal. Timișoara, 1980
2. Puiu I., Cojocaru A., Intervenție timpurie pentru copilul cu dizabilități și risc sporit. Partea I, Chisinau, 2007.

Opțională:

1. Puiu I., Copilul cu dizabilitati si risc sporit. Interventii timpurii. Partea II, Chișinău , 2006
2. Racu A., Popovici Doru Vlad, Dani Anatol, Crețu Verginia, Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple. Chișinău, 2006

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Organizarea serviciilor psihologice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie specială
Titular de curs	Rotaru Maria, dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Olărescu V., Chiperi N., Ciobanu A., Racu A., Andronache N.
e-mail	mariamarin_18@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.008	5	I	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Disciplina Organizarea serviciilor psihologice face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogie specială. Ea are drept obiectiv general formarea la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind terapia și consilierea psihologică a persoanelor cu dizabilități.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerilor: să cunoască sistemul de prevenție – diagnosticare – recuperare – compensare – integrare pentru persoanele cu dizabilități. Să identifice problemele specifice în terapia și consilierea persoanelor cu dizabilități. Aplicarea cunoștințelor și înțelegerilor: să promoveze activități compensatorii bazate pe psihoterapie. Să adapteze conținuturile programelor corecțional-dezvoltative la posibilitățile și necesitățile reale ale persoanelor cu dizabilități. Raționare și decizii: să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să construiască exact raționamentele respective; să exprime adecvat deciziile corespunzătoare. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să releve elementele specifice dizabilităților din perspectiva intervenției terapeutice și educaționale. Dezvoltare profesională continuă: să se formeze ca specialist în raport cu specificul educației, instruirii și integrării a persoanelor cu dizabilități.
Finalități de studii
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerilor: să cunoască sistemul de prevenție – diagnosticare – recuperare – compensare – integrare pentru persoanele cu dizabilități. Să identifice problemele specifice în terapia și consilierea persoanelor cu dizabilități. Capacitatea de a face raționamente: să releve elementele specifice dizabilităților din perspectiva intervenției terapeutice și educaționale. Aplicarea cunoștințelor și înțelegerilor: să promoveze activități compensatorii bazate pe psihoterapie. Să adapteze conținuturile programelor corecțional-dezvoltative la posibilitățile și necesitățile reale ale persoanelor cu dizabilități. Raționare și decizii: Capacitatea de dezvoltare profesională continuă: să se formeze ca specialist în raport cu specificul educației, instruirii și integrării a persoanelor cu dizabilități
Precondiții
Activități de instruire teoretico-empirică în domeniul psihopedagogiei speciale; pedagogiei/psihologiei generale, psihologia vîrstelor ș.a.
Unități de curs
Obiectul, obiectivele disciplinei. Injursiuni istorice. Concepte fundamentale ale OSP. Specificul intervențiilor psihologice în activitatea de recuperare a persoanelor în dificultate. Activități de proiectare. Funcțiile intervențiilor psihologice în activitatea de recuperare a persoanelor în dificultate: a) funcția compensatorie

- b) funcția evaluativă
- c) funcția de suport
- d) funcția de consiliere
- e) funcția psihoterapeutică

Metode de prevenție a dizabilității. Evaluarea psihopedagogică. Metode de prevenție a dizabilității. Evaluarea psihopedagogică. Tipuri de intervenții la nivel familial. Consilierea persoanelor aflate în dificultate. Terapia și recuperarea deficiențelor.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiul de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bodorin C., Psihopedagogia persoanelor cu deficiențe vizuale. Tipografia UPS "Ion Creangă", Chișinău, 2013.
2. Bodorin C., Copii cu dizabilitati multiple- activitati dezvoltativ-recuperative. Ghid practic. Tipografia UPS "Ion Creangă", Chișinău, 2015.
3. Stănică I., Mușu I., Psihopedagogia specială, Bucuresti., 1997; 217 p.
4. Verza E., Tratat de psihopedagogie specială, Bucuresti., 2011; 1309 p.
5. Mușu I., Taflan A. Terapia educațională integrată, București, 1997.

Opțională:

1. Dafinoiu I., Varghea J. Psihoterapii scurte: strategii, metode, tehnici. Ed. Polirom. Iași, 2005.
2. David D. Psihologie clinică și psihoterapie. Ed. Polirom. Iași, 2006.
3. Gherguț Al., Sinteze de Psihopedagogie specială, Iași, 2007.
4. Georgescu M., Introducere în consilierea psihologică. Ed. Fundației România de Mîine, București 2004.
5. Vărăjmaș E. Consilierea și educarea părinților. Ed. Aramis. București, 2002.
6. Выготский Л.С., Проблемы дефектологии, М., сбор. соч. 6 том., 1996.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Metodologia cercetării psihopedagogice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr.psih., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Maximciuc Victoria, dr.psih., lect.univ
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.009	5	I	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Metodologia cercetării psihopedagogice face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogie specială. Acest curs stă la baza formării la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind algoritmul de realizare a cercetării psihopedagogice, etapele, tehnicile și metodele cercetării psihopedagogice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea etapelor și a metodelor cercetării psihopedagogice; înțelegerea algoritmului de realizare a cercetării psihopedagogice; distingerea conceptului de metodă, tehnică, procedeu, instrument de investigație; cunoașterea conceptului de obiect, scop, obiective, ipoteză de cercetare psihopedagogică.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate pentru proiectarea și efectuarea cercetării proprii; formularea obiectului, scopului, obiectivelor și a ipotezei de cercetare psihopedagogică; identificarea metodelor cercetării psihopedagogice; aplicarea metodelor de prelucrare statistică și corelarea datelor în urma prelucrării statistice; prezentarea și analiza rezultatelor cercetării; formularea concluziilor pe baza cercetărilor realizate;

Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice metodologiei cercetării psihopedagogice; argumentarea alegerii problemei de cercetare; construirea exactă a raționamentelor; enunțarea adecvată a deciziilor.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor specifice metodologiei cercetării psihopedagogice; pregătirea comunicărilor pe baza rezultatelor cercetării; schimbul continuu de informații privind noile metode de cercetare psihopedagogică, problemele de cercetare apărute în domeniul psihopedagogiei speciale.

Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe specifice metodologiei cercetării psihopedagogice; formarea noilor deprinderi și abilități practice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor privind cercetarea psihopedagogică.

Finalități de studii

Să înțeleagă algoritmul de realizare a cercetării psihopedagogice; să distingă conceptului de metodă, tehnică, procedeu, instrument de investigație; să cunoască conceptului de obiect, scop, obiective, ipoteză de cercetare psihopedagogică.

Să formuleze obiectul, scopul, obiectivele și ipoteza cercetării psihopedagogice; să identifice metodele cercetării psihopedagogice; să aplice metode de prelucrare statistică și să coreleze datele în urma prelucrării statistice; să prezinte și să analizeze rezultatele cercetării; să formuleze concluziilor pe baza cercetărilor realizate;

Să argumenteze alegerea problemei de cercetare; să construiască exact raționamente; să enunțe adecvat decizii.

Să realizeze schimbul continuu de informații privind noile metode de cercetare psihopedagogică, problemele de

cercetare apărute în domeniul psihopedagogiei speciale.

Precondiții

Pentru a înțelege și a însuși cursul „Metodologia cercetării psihopedagogice”, studenții trebuie să posede cunoștințe din psihologie, pedagogie, psihodiagnoză, matematică, logică și creativitate psihopedagogică. Ei trebuie să dețină informații privind metodologia cercetării în alte științele, de asemenea statistica aplicată în psihologie, pedagogie.

Unități de curs

Demersul științific și metodologia cercetării psihopedagogice. Ciclul, problematica și ipotezele cercetării psihopedagogice. Obiectul, scopul și formularea obiectivelor cercetării psihopedagogice. Validitatea cercetării psihopedagogice și controlul variabilelor experimentale. Prelucrarea statistică, analiza și discutarea datelor. Statistica inferențială. *Analiza diferențelor între eșantioane. Analiza corelației.* Redactarea raportului de cercetare.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiului de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Gheorghiu Dumitru, Statistică aplicată în psihologie. București, 2003
2. Patrașcu D., Mocrac A., Metodologia cercetării și creativității psihopedagogice. Ch: Editura Știința, 2003
3. Racu I., Psihodiagnoza și statistica psihologică. Chișinău, 2006
4. Загвязинский В.И., Атаханов Р., Методология и методы психопедагогического исследования. Москва, 2003
5. Utilizarea OpenOffice.org Calc. <http://www.ubuntu.ro/documentatie/curs-ubuntu-8.04/ch04s03.html>

Opțională:

1. Havîrneanu Cornel, Metodologia cercetării în științele sociale. Ed. Erola, Iași, 2000
2. Papuc Ludmila, Cercetarea pedagogică- îndrumar la realizarea tezelor de an și de diplomă. Chișinău, 1996
3. Radu Ioan, Metodologie psihologică și analiza datelor. București, 1993
4. Дипломная работа в педагогическом университете (Методические рекомендации)/ составители А.А.Болученкова, Л.Г.Папук, Кишинев, 1996
5. [http://3ofacil.wordpress.com/ooo-calc/...](http://3ofacil.wordpress.com/ooo-calc/)

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Managementul organizațiilor școlare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihopedagogie specială
Titular de curs	Aurelia Racu, dr. hab., prof. univ.
Cadre didactice implicate	Catedra Psihopedagogie specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.010	5	I	II	150	150	115

Descrierea disciplinei
Cursul de <i>Managementul organizațiilor școlare</i> , are misiunea să asigure pregătirea specialistului în psihopedagogia specială și să formeze la studenți un sistem de cunoștințe despre schimbările în strategia și tactica de realizare a politicii educaționale adecvate cerințelor societății și opțiunilor individuale (modernizarea metodelor didactice; abilități și atitudini privind implementarea noilor tehnologii informaționale și comunicaționale; modernizarea metodelor de gestiune a instituțiilor educaționale).
Obiective:
Familiarizarea studenților cu cunoștințe despre structura învățământului special din Republica Moldova, politici și metode de administrare; formarea de atitudini privind reforma învățământului rezidențial în Republica Moldova (excurs istoric privind reformele învățământului); managementul reformei; învățământul special din Republica Moldova prin prisma concepției „Educație pentru toți” ș.a. Studenții își vor forma o viziune de ansamblu despre principalele prevederi de legislație din domeniul învățământului; Vor acumula cunoștințe despre experiența internațională din domeniul conducerii organizațiilor școlare cu aplicabilitate la învățământul din Republica Moldova.
Finalități de studii
La sfârșit de curs studenții vor fi în stare: <i>La nivel de cunoaștere și înțelegere:</i> să definească principalele principii, teorii și metode ale conducerii organizațiilor școlare. să înțeleagă și să explice unele strategii și planuri de conducere eficiente pentru instituțiile de învățământ general și special; aspectul interdisciplinar al managementului educațional și adaptării curriculare care include rezolvarea a două sarcini în procesul de instruire și în procesul activității practice. să identifice și să comenteze principalele prevederi de legislație din domeniul învățământului cu aplicabilitate în activitatea directorilor și inspectorilor școlari. să cunoască experiența internațională din domeniul conducerii organizațiilor școlare cu aplicabilitate la învățământul din Republica Moldova. să cunoască bazele teoretice ale conducerii raționale, ale științei de conducere; deprinderea de a aplica în practică această știință și capacitatea de a stăpâni arta conducerii. <i>La nivel de aplicare:</i> să elaboreze unele documente esențiale pentru procesul de conducere. Organigrame și fise de post ale personalului didactic și de conducere și altor documente necesare în activitatea de management. să întocmească unele chestionare și altor probe necesare aprecierii stilurilor de conducere și performanțelor manageriale pentru directorii și inspectorii școlari. să implementeze unele proiecte de dezvoltare a organizațiilor școlare autohtone prin organizarea de parteneriate cu diverse categorii de organizații guvernamentale și neguvernamentale. să caracterizeze metodele moderne de management; stiluri de conducere, factori care influențează stilurile de conducere;

rolul managerului în instituțiile pentru copii cu dizabilități; conducerea instituțiilor de învățământ special și de asistență socială pentru copii/tineri cu dizabilități; managementul proiectelor din domeniul educației; proiectarea pedagogică în managementul școlar și adaptarea curriculară.

să aplice/implementeze principiile politicii educaționale din Republica Moldova: principiul democratizării, umanizării; diferențierii, continuității în învățământul tehnologic; schimbării în învățământ; dezinstituționalizării, drepturi și șanse egale.

La nivel de atitudini și valori:

Să-și formeze motivații și atitudini de cunoaștere profundă a evoluției învățământului special, principiile politicii educaționale din Republica Moldova.

să interpreteze multiaspectual principalele etape din dezvoltarea învățământului special și a evoluțiilor/orientărilor în managementul educațional.

să-și cultive atitudini conștiente de a opera și respecta terminologia modernă din domeniul psihopedagogiei speciale și managementului educațional.

să comenteze științific tendințele actuale în domeniul reformei învățământului din Republica Moldova/reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului (2006-2012)

să cunoască premisele constituirii sistemului național al învățământului special (SNÎS) în Republica Moldova.

să prezinte o viziune de ansamblu asupra sistemului național al învățământului special (SNÎS) din Republica Moldova.

Să evidențieze cauzele ce au determinat evoluția managementului în învățământul special: elaborarea și promovarea unei noi politici educaționale, adecvate noilor realități și tendințe; elaborarea și implementarea unui nou curriculum școlar; instruirea și reinstruirea cadrelor didactice în contextul schimbărilor educaționale; dezvoltarea parteneriatului școală/comunitate într-un nou context.

Pre-rechizite (precondiții)

Precondițiile de realizare cu succes a scopului și obiectivelor enunțate sunt:

cunoștințe despre teoria sistemelor de conducere ale sistemului de învățământ planificat, organizarea și coordonarea, controlul și îndrumarea, inspecția școlară și evaluarea.

cunoașterea metodelor moderne de management; stiluri de conducere, factori care influențează stilurile de conducere; rolul managerului în instituțiile pentru copii cu dizabilități; conducerea instituțiilor de învățământ special și de asistență socială pentru copii/tineri cu dizabilități; managementul proiectelor din domeniul educației; proiectarea pedagogică în managementul școlar și adaptarea curriculară.

cunoștințe despre sistemul de învățământ special, despre importanța managementului educațional și implementarea principiilor privind educația și protecția socială a persoanelor cu dizabilități indicat în documentele juridice internaționale.

Evaluarea curentă

Evaluarea curentă: sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.

Evaluarea finală de examen

Evaluarea de etapă și finală: ansamblu asupra evoluției sistemului învățământului special, tendințele actuale și perspectivele dezvoltării psihopedagogiei speciale și constituirii Sistemului Național al Învățământului Special din Republica Moldova. Însușirii principalelor principii, teorii și metode ale managementului educațional, managementul reformei sistemului instituțiilor rezidențiale din Republica Moldova.

Conținutul cursului

Tema 1. Obiectivul, funcțiile, importanța și izvoarele disciplinei „Managementul organizațiilor școlare”.

Obiectul de studiu al managementului. Principalele școli și etape din dezvoltarea managementului. Principiile generale ale managementului organizațiilor. Evoluții și orientări în managementul contemporan și școlar. Descrierea procesului de management. Funcțiile managementului general și școlar. Aplicarea teoriei sistemelor la conducerea sistemului de învățământ. Conducerea sistemului de Învățământ. Clasificarea obiectivelor generale ale sistemului de învățământ (definirea idealului educațional, scopului și obiectivelor educației). Analiza nivelelor de conducere ale sistemului de "învățământ (planificarea, organizarea și coordonarea, controlul și îndrumarea, inspecția școlară și evaluarea).

Tema 2. Strategia de formare a resurselor administrative în învățământ.

Profilul psiho-socio-profesional al managerului organizațiilor școlare. Structura de competențe a managerilor în educație. Curriculum-ul pentru formarea managerilor în învățământ. Standardele de funcție ale managerilor organizațiilor școlare. Standardele de formare a managerilor organizațiilor școlare. Programa de calificare / masterat în managementul educațional. Programul de formare managerială prin metoda de instruire. E-learning la distanță.

Tema 3. Comunicarea pedagogică analiză din perspectivă managerială.

Comunicarea organizațională. Niveluri de comunicare. Atitudinea pozitivă în comunicare.

Tema 4. Influența socială și socializarea în managementul organizațiilor școlare.

Influența socială în organizații. Socializarea. Managementul schimbării. Munca în echipă. Factori inhibitori și stimulatori ai lucrului în echipă. Managementul stresului. Managementul conflictului. Competența managerială.

Tema 5. Structura învățământului din Republica Moldova. Politici și metode de administrare.

Sistemul de învățământ. Guvernarea, administrarea și managementul sistemului de învățământ din Moldova. Politici educaționale și administrarea sistemului educațional. Strategia și tactica de realizare a politicii educaționale, adecvate cerințelor societății care vizează: modernizarea metodelor didactice; implementarea noilor tehnologii informaționale și comunicaționale; modernizarea metodelor de gestiune a instituțiilor educaționale. Domeniile principale de preocupare ale managerului: performanțele organizației și dezvoltarea organizațională, resursele umane, calitatea și evaluarea în învățământ ș.a. Politica în domeniul dizabilității. Principiile fundamentale în educație și protecție socială a persoanelor cu dizabilități.

Tema 6. Reforma învățământului în Republica Moldova.

Reforma sistemului rezidențial de protecție a copilului. Principiile protecției educaționale în Republica Moldova (democratizării, umanizării, diferențierii și flexibilității, dezvoltării anticipative a învățământului, continuității în învățământ, schimbării în învățământ ș.a.). Strategii ale învățământului formativ. Managementul de tranziție în învățământ. Elaborarea, implementarea și dezvoltarea unui nou curriculum școlar; instruirea/reinstruirea cadrelor didactice în contextul schimbărilor educaționale; dezvoltarea parteneriatului școală/comunitate într-un nou context. Managementul performanțelor școlare. Educație pentru Toți. Strategia națională – educație pentru toți.

Tema 7. Descrierea procesului de management.

Principii, teorii și metode ale managementului. Evoluția gândirii manageriale. Probleme fundamentale de management educațional. Organizarea de parteneriate cu diverse categorii de organizații guvernamentale și neguvernamentale. Legislațiile din domeniul învățământului cu aplicabilitate în activitatea managerilor educaționali. Experiența internațională din domeniul conducerii organizațiilor școlare cu aplicabilitate la învățământul din Republica Moldova.

Tema 8. Managementul resurselor organizațiilor și școlilor.

Managementul resurselor organizațiilor și școlilor. Conceptul de resurse. Resursele naturale, materiale și umane. Recrutarea, selecția și Încadrarea salariaților din organizații. Evaluarea și promovarea salariaților din învățământ.

Organizarea managerială. Conceptul de organizare. Organizarea structurală. Conceptul de structura organizatorică (elemente, principii și tipuri de structuri). Organigrama și regulamentul de funcționare al organizațiilor generale și școlare. Structura informală – relația dintre structura formală și cea informală. Aplicații la organizația școlară.

Procesul decizional. Definirea și factorii procesului decizional. Clasificarea deciziilor. Etapele procesului decizional. Utilizarea metodelor moderne în procesul de luare a deciziilor în cadrul sistemului de învățământ.

Tema 9. Metode moderne de management.

Caracteristici și clasificări, metode de previziune, metode operative de conducere, metode de analiza, metode de stimulare a creativității, aplicarea metodelor de management în conducerea școlilor.

Stiluri de conducere. Definiții și clasificări. Factorii care influențează stilurile de conducere. Avantaje și dezavantaje ale diverselor stiluri de conducere folosite în instituțiile de învățământ. Managementul participativ. Definire, obiective și forme de promovare în domeniul învățământului.

Tema 10. Rolul managerului în școală. Contractul de management. Conducerea instituțiilor de învățământ.

Rolul managerului în școală. Roluri, competențe și atribuții ale managerului din instituțiile școlare. Roluri și atribuții ale consiliilor de conducere din școli. Principalele documente necesare în conducerea organizației școlare.

Contractul de management. Definirea managerului. Caracteristicile managerului. Contractul de management (importanța și conținut). Caracteristici ale contractului de management în instituțiile de învățământ. Aspecte

organizatorice și juridice. Conducerea instituțiilor de învățământ special și de asistență socială pentru copii cu handicap – aspecte generale și specifice.

Tema 11. Managementul schimbării și tranziției. Managementul proiectelor din domeniul educației. Proiectarea pedagogică în management.

Managementul schimbării și tranziției. Schimbarea ca proces obiectiv. Factorii determinanți ai schimbării la nivelul organizațiilor. Managementul procesului de schimbare. Caracteristici ale procesului de reformă în învățământ.

Managementul proiectelor din domeniul educației – delimitări conceptuale. Metodologia generală a conceperii proiectelor – proiectarea, analiza de nevoi, planificarea, organizarea, monitorizarea, evaluarea. Ciclul de viață a proiectelor din domeniul educațional.

Proiectarea pedagogică în managementul școlar. Analiza nevoilor și resurselor educaționale. Elaborarea obiectivelor educaționale. Evaluarea proceselor și structurilor educaționale.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Cristea S. (1996). Managementul organizației școlare, EDP, București.
2. Joita E. (2000). Management educațional. Profesorul manager. Roluri și metodologia. Ed. Polirom.
3. Păunescu I. (2000). Managementul resurselor umane – studiu de caz. Ed. EFICIENT, București.
4. Rudic Gh., Bucun N. (coord.) (2004). Management educațional (Modulul 9). Chișinău.
5. Csorba Diana (2012). Management educațional. Studii și aplicații. București.

Opțională:

1. Tintiuc Tatiana (2011). Managementul incluziunii în școală. Chișinău.
2. Strategia Națională privind Reforma Sistemului Rezidențial de îngrijire a copilului (2006-2012).
3. Strategia Națională „Educație pentru Toți”, (2004-2015).
4. Danii A., Racu A. (2007). Psihopedagogie specială. Ed. Univers Pedagogic, Chișinău.
5. Racu S., Danii A., Neagu M. (2006). Ghid de termeni și noțiuni: Psihopedagogia Specială. Asistență Socială. Terminologie medicală. Legislație și reglementări specifice. Ed. Pontos, Chișinău

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Asistența psihopedagogică a copilului cu autism
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihopedagogie specială
Titular de curs	Maximciuc V. , dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Catedra Psihopedagogie specială
e-mail	vmaximciuc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.011	5	I	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Asistența psihopedagogică a copiilor cu autism este o disciplină necesară pentru aprofundarea cunoștințelor despre specifiul intervenției psihopedagogice în cazul copiilor cu tulburări de spectru autist (TSA).

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea delimitărilor conceptuale; înțelegerea legităților generale și specifice ale dezvoltării copiilor cu TSA; cunoașterea legităților, mecanismelor, dinamicii și conținutului dezvoltării, educației și instruirii a copiilor cu TSA.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate pe baza cunoștințelor specifice dezvoltării copiilor cu TSA, educației și instruirii lor. Aplicarea metodelor și tehnicilor de evaluare a dezvoltării cu TSA, elaborarea programelor de intervenție psihopedagogică pentru copii cu TSA în diferite domenii: intervenție timpurie, dezvoltarea comunicării, dezvoltarea deprinderilor sociale, diminuarea comportamentului problemă, formarea deprinderilor de învățare etc.

Finalități de studii realizate la finele cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască delimitările conceptuale; să înțeleagă legitățile generale și specifice ale dezvoltării copiilor cu TSA; să cunoască legitățile, mecanismele, dinamicii și conținutului dezvoltării, educației și instruirii a copiilor cu TSA.

Raționalizare și decizii: să identifice și să opereze corect cu concepte principale ale domeniului; să formuleze competent judecățile de ordin psihopedagogic privind proiectarea planurilor individualizate pentru copii cu TSA; să construiască exact a raționamente; să enunțe adecvat deciziile.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gândurile, ideile privind legitățile, mecanismele, dinamica și conținutul dezvoltării, educației și instruirii cu TSA și să aplice intervențiile psihopedagogice necesare; să înțeleagă și să recepte adecvat fenomenele psihopedagogice legate dezvoltarea, educație, instruirea a copiilor cu TSA; să informeze.

Dezvoltarea profesională continuă: să îmbogățească continuă a bagajului de cunoștințe specifice dezvoltării, educației și instruirii și asistenței psihopedagogice a copiilor cu dizabilități multiple; să elaboreze strategiile de (auto) dezvoltare; să formeze noile deprinderi și abilități psihopedagogice.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate: Psihologia generală, Psihologia dezvoltării, Psihologia specială. Pedagogia generală,

Pedagogia specială, Anatomia și Fiziologia Omul

2. Condiții prealabile:

- cunoașterea concepțiilor de bază: legitățile dezvoltării copilului cu TSA, specificul realizării unei evaluări,
- operaționalizarea termenilor în domeniul: cerințele educaționale speciale, adaptarea curriculară, intervenția psihopedagogică, evaluarea, familia, cadre didactice, echipa multidisciplinară, evaluarea, organizarea instruirii,
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de organizarea independentă a activității de învățare.

Unități de curs

Conceptul tulburării de spectru autist (TSA). Caracteristica psihologică a copiilor cu TSA. Cerințele educaționale speciale pentru copiii cu TSA. Metode de instruire pentru copiii cu TSA. Evaluarea copiilor cu TSA. Intervenție psihopedagogică în cazul intervenției timpurii pentru copiii cu TSA. Intervenție psihopedagogică în cazul comportamentului – problema a copiilor cu TSA. Intervenție psihopedagogică privind dezvoltarea deprinderilor de comunicare. Intervenție psihopedagogică în cazul dezvoltării deprinderilor de autodeservire a copiilor cu TSA.

Strategii de predare și învățare

Prelegere interactivă prin: expunere, explicare cu aplicarea de tehnologii și specificarea acestora.

Prelegere clasică

Dezbateri, Proiect

Învățare situațională

Învățare bazată pe problemă

Învățare experiențială

Seminar interogativ

Strategii de evaluare

Prin examen oral sau scris. Examen oral se constituie din:

Proba I de evaluare curentă:

Proba II de evaluare curentă:

Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate etc.

Prin examen scris, care se constituie din: răspunsuri la întrebări din bilet, rezolvarea testului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Ron Leaf, Jonh McEachin, Jamison Dayharsh, Marlene Boehm Strategii de modificare a comportamentului copiilor autiști. București: Editura Frontieră, 2010.
2. Ron Leaf, Jonh McEachin, Jamison Dayharsh, Marlene Boehm Partea a II-a. Programe de lucru. București: Editura Frontieră, 2011.
3. Марк Санберг Программа оценки навыков речи и социального взаимодействия детей с аутизмом и другими нарушениями развития. Из-во: MEDIAL, 2008.
4. Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție. Coordonat de Adrian Roșan. Cluj- Napoca: Polirom 2015.

Opțională:

1. Preda R. Intervenții corectiv-compensatorii și educative la preșcolarii cu dizabilități. În Preda V. (Ed). Elemente de Psihopedagogie Specială. Colecția Universitaris. Seria Pedagogie, EiKON, Cluj-Napoca, 2007.
2. Preda V. Caracteristici comportamentale și intervenții educative în cazul copiilor cu autism, Revista de psihopedagogie, 2005, nr.1, pp. 70-85.
3. Preda V. Programe de intervenție timpurie și practice educative destinate copiilor cu dizabilități și cu întârzieri în

dezvoltare. În Revista de Psihopedagogie, 2006, nr. 1, pp.77-96

4. Preda V. Psihopedagogia intervenției timpurii, Suport de curs, sem. 7, UBB, facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Catedra Psihopedagogie specială, 2007.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Asistența logopedică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Olărescu V., dr. psih., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	volarescu@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.012	5	II	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina **Asistența logopedică** include principii și metodologii generale și specifice de cunoaștere a tulburărilor de limbaj și organizare a terapiei logopedice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea și înțelegerea esenței Terapiei logopedice. Cunoașterea metodelor specifice și generale de terapie logopedică, specificul organizării ARL.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate în cadrul cursului de logopedie, a metodelor și tehnicilor de terapie logopedică.

Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice tulburărilor de limbaj; construirea exactă a evaluării logopedice; enunțarea adecvată a deciziilor. formularea competentă a judecăților de ordin logopedic;

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: aprecierea importanței cunoașterii specificului de dezvoltare a limbajului și receptarea adecvată a acestei informații. schimbul pertinent de informații de domeniu; etc.

Dezvoltarea profesională continuă: desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor specifice logopediei. dezvoltarea unor noi competențe logopedice.

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: aplicarea cunoștințelor teoretice și practice de terapie logopedică; să identifice conținutul, esența și particularitățile psihicului; să explice structura și evoluția limbajului, orientările de bază în logopedie; să distingă, să definească și să exemplifice tulburările de limbaj să diferențieze și să explice particularitățile individual – tipologice ale personalității.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să folosească metodele și tehnicile logopedice, psihologice și pedagogice; să utilizeze cunoștințele asimilate în practica terapiei limbajului.

Raționalizare și decizii: să contribuie la dezvoltarea psihică a copilului cu tulburări de limbaj; să acumuleze un bogat material informativ cu privire la psihologia limbajului și comunicării. să argumenteze noțiunile, judecățile, raționamentele logopedice, enunțarea deciziilor respective etc.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gândurile, ideile logopedice;

să formuleze și să adopte terapia limbajului pentru prevenirea și studierea impactului tulburării asupra dezvoltării copiilor

Dezvoltarea profesională continuă: să formeze noi deprinderi și abilități practice; să desăvârșască continuu cunoștințele, abilitățile și competențele specifice logopediei.

Precondiții

Pentru a înțelege și a însuși cursul „Logopedie”, studenții trebuie să posede cunoștințe de anatomie și fiziologie a activității sistemului nervos central, a structurii și funcționării analizatorilor, neuropsihologia, psihologia specială.

Unități de curs

Programe logo – psihoterapeutice individualizate. Obiectivele operaționale ale ARL în disartrie. Specificul ARL în

corespondere cu forma disartriei. ARL în rinolalie. ARL în disgrafie și dislexie conform etapelor elaborate de Sadovnocova. Conținutul etapelor de pregătire și formare-recuperare-reeducare în dependență de aspectele fonetice, lexic și sintactic. ARL direcțiile și obiectivele principale, înaintate în corespundere cu nivelul TGL, vârsta copiilor, particularitățile individuale. Obiective imediate și de perspectivă a ARL în alalie. Principiile ARL, căile de activizare a limbajului în alalie. Organizarea metodică generală a ARL în afazie. Abordarea tratamentului complex în bâlbâială: sistemul medical, pedagogic. Psihoterapia bâlbâielei. Terapia, educația și dezvoltarea vocii. Intervenția chirurgicală. Tulburări de voce profesionale, prevenția, prognosticul.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: evidența implicării masteranzilor în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri;

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Evaluarea finală se bazează pe rezultatele evaluărilor curente. Se aplică: teste, răspunsuri orale și în scris la bilete, portofolii, dispute.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Vărăjmaș E., Stănică C., Terapia tulburărilor de limbaj-intervenții logopedice, București, Ediția I-1994; ediția II-1997.
2. Mititiuc I., Ghid practic pentru identificarea și terapia tulburărilor de limbaj, Iași, 1999
3. Olărescu, V., 2012, Asistența logopedică și psihologică. Principii. Metodologii. Perspective. Chișinău

Opțională:

1. Verza E. Tratat de logopedie, buc., 2003
2. Vărăjmaș E., Stănică C., Terapia tulburărilor de limbaj-intervenții logopedice, București, Ediția I-1994; ediția II-1997.
3. Savca L., Corectarea dereglărilor vorbirii orale și scrise a elevilor, Chișinău, 1988.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Asistența psihopedagogică a copiilor cu dizabilități severe
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihopedagogie specială
Titular de curs	Maximciuc V., dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	vmaximciuc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.013	5	I	III	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Asistența psihopedagogică a copiilor cu dizabilități severe este o disciplină pentru formarea unor deprinderi practice pentru proiectarea planurilor individualizate pentru copiii cu dizabilități multiple plasate în sistemul educațional general.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea delimitărilor conceptuale; înțelegerea legităților generale și specifice ale dezvoltării persoanelor cu dizabilități multiple; cunoașterea legităților, mecanismelor, dinamicii și conținutului dezvoltării, educației și instruirii a copiilor cu dizabilități multiple. Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate pe baza cunoștințelor specificul dezvoltării copiilor cu dizabilități multiple, educației și instruirii lor. Aplicarea metodelor și tehnicilor de evaluare a dezvoltării persoanelor cu CES, elaborarea programelor de intervenție psihopedagogică pentru diferite tipuri de dizabilități multiple.
Finalități de studii realizate la finele cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască delimitările conceptuale; să înțeleagă legitățile generale și specifice ale dezvoltării copiilor cu dizabilități multiple; să cunoască legitățile, mecanismele, dinamicii și conținutului dezvoltării, educației și instruirii a copiilor cu dizabilități multiple. Raționalizare și decizii: să identifice și să opereze corect cu concepte principale ale domeniului; să formuleze competent judecățile de ordin psihopedagogic privind proiectarea planurilor individualizate pentru copii cu dizabilități multiple; să construiască exact a raționamente; să enunțe adecvat deciziile. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gândurile, ideile privind legitățile, mecanismele, dinamica și conținutul dezvoltării, educației și instruirii cu dizabilități multiple și să aplice intervențiile psihopedagogice necesare; să înțeleagă și să recepte adecvat fenomenele psihopedagogice legate dezvoltarea, educație, instruirea a copiilor cu dizabilități multiple; să informeze. Dezvoltarea profesională continuă: să îmbogățească continuă a bagajului de cunoștințe specificul dezvoltării, educației și instruirii și asistenței psihopedagogice a copiilor cu dizabilități multiple; să elaboreze strategiile de (auto) dezvoltare; să formeze noile deprinderi și abilități psihopedagogice.
Precondiții
1. Discipline anterior studiate: Psihologia generală, Psihologia dezvoltării, Psihologia specială. Pedagogia generală, Pedagogia specială, Anatomia și Fiziologia Omului. 2. Condiții prealabile: - cunoașterea concepțiilor de bază: legitățile dezvoltării copilului cu dizabilități multiple, specificul realizării unei evaluări, - operaționalizarea terminilor în domeniul: cerințele educaționale speciale, adaptarea curriculară, intervenția psihopedagogică, evaluarea, familia, cadre didactice, echipa multidisciplinară, evaluarea, organizarea instruirii, - formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta și rezuma sursele

bibliografice, de organizarea independentă a activității de învățare.
Unități de curs
Conceptul dizabilității multiple. Caracteristica psihopedagogică a copiilor cu dizabilități multiple (surdocecitate, combinația dizabilităților auditive și intelectuale, dizabilităților văzului și intelectului, sistemului locomotor și intelectului.). Asistența psihopedagogică pentru copiii cu dizabilități multiple. Educația și instruirea pentru persoane cu dizabilități multiple. Conținuturi programelor de studii. Importanța familiei care educă copiii cu dizabilități multiple. Clasificarea dizabilităților multipel după M.V. Jigoreva. Evaluarea pedagogică. Planificarea și realizarea activităților pedagogice. Specicicul asistenței psihopedagogice în lucru cu cartea. Particularitățile realizării activităților în cazul incluziunii ocazionale sau parțiale. Formarea deprinderilor sociale. Proiectarea palnului individualizat conform cerințelor (ghidul de elaboarea planului individualiza) la disciplini.
Strategii de predare și învățare
• Prelegere interactivă prin: expunere, explicare cu aplicarea de tehnologii și specificarea acestora. • Prelegere clasică • Dezbateri • Proiect • Învățare situațională • Învățare bazată pe problemă • Învățare experiențială • Seminar interogativ
Strategii de evaluare
Prin examen oral sau scris. Examen oral se constituie din: - Proba I de evaluare curentă: - Proba II de evaluare curentă: - Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate etc. Prin examen scris, care se constituie din: răspunsuri la întrebări din bilet, rezolvarea testului.
Bibliografie
Obligatorie: 1. Adler A. – Cunoasterea omului, Ed. Stiintifica, 1991 2. Brolin D.E. – Vocational preparation of persons with handicaps, second edition, Bell&Howell Co., 1982 3. Hatzani A. – Evaluarea copilului cu surdocecitate – Ghid de dezvoltare, Ed. SEMNE 94, 2000 4. Popovici D.V. – Dezvoltarea comunicarii la copiii deficiente mintal, Ed. Pro-Humanitate, Bucuresti, 2000 5. Popovici D.V. – O experienta suedeza – Folke Bernadotte, in Revista de Educatie Speciala, nr. 1/1991 6. Preda V – Psihologia deficientilor vizuali, vol. 1, Universitatea Babes-Bolyai, Cluj-Napoca, 1993 Opțională: 1. Preda V – Probe de psihodiagnostic pentru evaluarea copiilor deficiente, Universitatea Babes-Bolyai, Cluj-Napoca, Colectia Psihoped-info. Nr. 1-2/1997 2. Radu GH. – Cerinte pentru un model adaptat de invatare, decurgand din particularitatile dezvoltarii la handicapatii mintal, (II) in Revista de Educatie Speciala, nr. 2/1993 3. Radu I.D. – Un experiment de educatie si recuperare a unor copii deficiente mintal, multiplu handicapati, în Revista de Educatie Speciala, nr. 2/1993 4. Rectory Paddock London – In cautarea unui curriculum – note privind educatia copiilor cu handicap mintal sever, UNICEF, 2001 5. Robanescu N. – Reeducarea neuro-motorie, Ed. Medicala, Bucuresti, 1992

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Istoria PPS în R.Moldova
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu A., dr.hab., prof.
Cadre didactice implicate	Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.014	5	II	III	150	35	115

Descrierea disciplinei
Structura organizațională și principiile pedagogice ale învățământului pentru copii cu dizabilități din Republica Moldova – istoric. Dezvoltarea sistemului Național al Învățământului Special: istorie și actualitate. Organizarea și structura învățământului special în Republica Moldova la etapa actuală. Pregătirea specialiștilor în domeniul psihopedagogiei include studierea aprofundată a problemelor teoretico-practice privind integrarea și incluziunea copiilor/tinerilor cu dizabilități.
Obiective:
La nivel de cunoaștere și înțelegere vor putea să: - opereze cu principalele concepte specifice educației incluzive; - descrie rolul și responsabilitățile principalilor factori implicați în susținerea activităților specifice și în sprijinirea persoanelor aflate în dificultate; - opereze cu principalele concepte specifice fiecărei categorii de deficiențe. La nivel de aplicare (competențe) vor putea să: - identifice principalele caracteristici care alcătuiesc tabloul clinic al fiecărui tip de deficiență în parte; - descrie etiologia și aspectele patologice care determină apariția deficiențelor; - aplice procedee adecvate de activizare /motivare a elevilor la lecție. La nivel de atitudini și valori vor putea să: - inoveze practica pedagogică, promovând strategii și metode eficiente, supervizate; - dezvolte motivații de cunoaștere mai bună și mai profundă a particularităților psihofiziologice a copiilor cu CES - disemineze informația privind educația specială în școala generală.
Finalități de studii
La nivel de cunoaștere și înțelegere: - să înțeleagă și să explice principalele teorii, concepții, principii și metode din domeniul educației integrate/incluzive. - să identifice cele mai avansate tehnici de terapie, recuperare și cercetare din domeniul educației speciale și integrate. - să explice evoluția principiilor normalizării, integrării și incluziunii, etapele dezvoltării educației integrate/incluzive. La nivel de aplicare: - să elaboreze programe educative personalizate și individualizate de recuperare a copiilor cu dizabilități. - să devină formatori pentru educația integrată în întreg sistemul general de învățământ. - să elaboreze și să implementeze proiecte privind integrarea copiilor cu nevoi speciale în școala incluzivă. - să colaboreze cu profesorii și familiile elevilor cu handicap, în procesul de aplicare a strategiilor didactice din domeniul educației integrate/incluzive. La nivel de atitudini și valori: - să-și dezvolte și să prezinte o viziune de ansamblu asupra momentelor semnificative privind dezvoltarea psihopedagogiei integrării – ca o ramură modernă a psihopedagogiei speciale.

- să-și formeze atitudini față de principalele avantaje și limite ale integrării și incluziunii pentru domeniul educației speciale, delimitând factorii incluziunii educaționale eficiente.
- să analizeze experiența internațională și modele autohtone de implementare a principiilor normalizării, integrării și incluziunii.
- să aplice modele eficiente de organizare ale învățământului integrat/incluziv pentru elevi cu dizabilități.

Pre-rechizite (precondiții)

- cunoștințele despre copii în dificultate/categoriile de copii aflați în dificultate și problemele acestora.
- cunoștințe despre strategii, metode și tehnici de influențare activă a politicilor sociale de sprijin a copiilor aflați în dificultate,
- abilitățile de analiză de utilizare a tehnologiilor informaționale în scopul protecției juridico-sociale și specială a copilului aflat în dificultate

Evaluarea curentă

Evaluarea curentă: sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.

Evaluarea finală de examen

Evaluarea finală se va realiza sub forma unui examen scris (tip grilă, combinat cu chestiuni teoretice), nota finală fiind constituită din următoarele entități: a) 40 la sută examenul final, b) 30 la sută aplicații practice și teme de cercetare (un studiu de caz), 15 la sută evaluarea proiectului de semestru – la care se adaugă 15 la sută contribuții de cercetare originale (contribuție personală).

Conținutul cursului

Dimensiunile istorice și epistemologice ale dezvoltării științei psihopedagogiei speciale în corelație cu istoriografia universală despre atitudinea societății umane față de persoanele cu dizabilități. Evoluția viziunilor societății asupra persoanelor cu deficiențe senzoriale, intelectuale și fizice grave. Etapele de bază ale afirmării și dezvoltării pedagogiei speciale: atitudinea societății față de copii și adulții cu deficiențe fizice, senzoriale și intelectuale grave în antichitate și Evul Mediu „Legea” lui Aristotel și Seneca privind exterminarea copiilor cu tulburări de dezvoltare. apariția ideilor științifice privind necesitatea și posibilitatea asistenței persoanelor cu deficiențe grave (Epoca Renașterii). fundamentarea filosofică și psihologică a posibilității și necesității instruirii persoanelor cu dizabilități senzoriale grave. Rolul lui D. Diderot în fundamentarea filosofică și psihologică a posibilității și necesității instruirii persoanelor cu tulburări senzoriale (orbii, surzii). Primul experiment al lui Ponso de Leon (sf. sec. XVI). dezvoltarea experienței empirice autohtone și străine în domeniul instruirii orbilor, surzilor, retardaților mintali în baza concepțiilor de pedagogie generală ale lui Y. A. Komensky, M. Montessori, I. Pestalozzi, etc. evidențierea pedagogiei speciale în contextul pedagogiei generale, raportul dintre aspectele speciale și cele

generale în conținutul ei. Aportul marilor savanți din străinătate la evoluția ideilor științifice privind obiectivele, conținutul și metodele de instruire a copiilor cu deficiențe senzoriale și intelectuale (V. I. Ferriu, E. Seguin, J. Itard etc.). diferențierea pedagogiei speciale (națională și de peste hotare) după defectul de bază al copilului (dizabilități de auz, vorbire, intelect, vedere etc.) – tiflopedagogia, surdopedagogia, oligofrenopedagogia, logopedia; după vârstă – pedagogia preșcolară, școlară, specială pentru adulți (începutul sec. XX). Evoluția învățământului special în Republica Moldova (până la sfârșitul anilor 80 ai sec. XX). Perioada sovietică în dezvoltarea pedagogiei speciale autohtone (1940-1941; 1944 – sfârșitul anilor 80 ai sec. XX). Noile direcții ale pedagogiei speciale autohtone în contextul pedagogiei speciale mondiale, cauzate de evenimentele politice, economice și sociale din perioada după '90 sec. XX. Noțiunea sovietică de „copil cu deficiențe” și căile de integrare în societatea de tip socialist. Teoria lui L.S. Vâgotski privind dezvoltarea copilului cu dizabilități senzoriale și intelectuale, influența ei asupra procesului de formare a bazelor pedagogiei speciale. Realizările și dificultățile pedagogiei speciale sovietice în soluționarea problemei primordiale – obținerea studiilor de către „copiii cu deficiențe” în cadrul sistemului de stat de instruire și educare. Aportul defectologilor sovietici la dezvoltarea pedagogiei speciale (V. P. Kașcenko, E. K. Graciova, T. A. Vlasova, A. N. Graborov, G. M. Dulnev, A. I. Diacikov, F. F. Rau, L. V. Zankov, A. R. Luria, G. E. Suhoreva, H. S. Zamski, A. I. Ivanițchi etc.).

Transformările social-economice din Republica Moldova din anii '90 sec. XX, – condiție obligatorie a schimbărilor din sistemul învățământului special, legate de umanizarea politicii de stat față de copiii, lărgirea contingentului lor (copiii cu deficiențe/handicap senzoriale, retard intelectual, tulburări fizice și emoționale, comportament social neadaptat, autism

precoc etc.). Obiectivele principale ale învățământului special în etapa actuală, utilizarea capacităților personale ale copiilor cu dizabilități, orientate spre descoperirea capacităților individuale menite să sporească gradul de abilitare în perioada preșcolară a vieții, abilitare, adaptare socială, reabilitare și integrare în perioada școlară, ca o necesitate dictată de societatea în continuă schimbare, evidențierea posibilităților de care dispun școlarii cu dizabilități, în perspectiva pregătirii lor pentru muncă, pentru integrarea socială. Structura organizațională și principiile pedagogice ale învățământului pentru copii cu dizabilități din Republica Moldova – istoric. Dezvoltarea sistemului Național al Învățământului Special: istorie și actualitate.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Păunescu C., Mișu I., Psihopedagogie specială integrată. Handicapul mintal. Handicapul intelectual, Ed. PRO Humanitate, București, 1997.
2. Popovici D.V., Elemente de psihopedagogia integrării, Ed. Pro Humanitate, București, 1999.
3. Verza E., (coord.), Metodologii contemporane în domeniul defectologiei și logopediei, Ed. Universității București, 1987.
4. UNESCO/UNICEF, Pachet de resurse pentru instruirea profesorilor. Cerințe speciale în clasă, UNESCO, 1993.
5. Neamțu C., Gherguț A., Psihopedagogie specială, /Ghid practic pentru învățământul deschis la distanță/, POLIROM, 2000.

Opțională:

6. Radu Gh. (2002), Psihologie școlară pentru învățământul special, București, Ed. Fundației „Humanitas”.
7. Verza Em. (1998). Psihopedagogia specială, București, EDP.
8. Racu A., Danii A. (2007), Psihopedagogia specială (sinteze). Ed. Univers Pedagogic, Chișinău.
9. Racu A., Popovici D. V. (2007), Danii A. Intervenția Psihopedagogică în școala incluzivă. Ed. Univers Pedagogic, Chișinău.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Terapii educațional-recuperative
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Rotaru Maria, dr. conf. univ
Cadre didactice implicate	Olărescu V., dr. conf. univ.
e-mail	mariamarin_18@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.A.015	5	II	III	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Terapii educațional-recuperative* este menit să promoveze starea de sănătate și calitatea vieții prin intermediul ocupației. Acest curs conține informații relevante despre terapia educațională complexă, metode și tehnici practice de lucru în domeniul terapiilor ocupaționale pentru persoanele cu dizabilități: principiile generale de lucru în serviciile alternative, practici de lucru aplicate în procesul terapeutic. Importanța cursului de Terapii educațional-recuperative - este una dintre profesiile cu evoluție rapidă (o creștere de 50 % în ultimii 5 ani) numărul actual de terapeuți ocupaționali în Europa fiind în jur de 70.000. Aceasta arată că profesia de terapeut profesional are o contribuție valoroasă și distinctă la bunul mers al societății. Poziționarea acestui curs este logică și se înscrie armonios în ciclul disciplinelor, având conexiuni cu așa cursuri ca Psihologia generală, Psihologia vîrstelor, Introducere în terapie, Training psiho-social, Pedagogia specială, ș.a.

- Cursul face parte din cursurile fundamentale și pregătește studenți în domeniul terapiilor ocupaționale cu cunoștințe necesare cu un grad mare de interdisciplinaritate, studenți căpăta deprinderi în diverse metode de terapie ocupațională, atât pentru o abordare individuală, cât și pentru o abordare de grup cu copiii/tinerii cu și fără dizabilități.

- Cursul dat are ca obiectiv general la bază asigurarea studenților cu cunoaștințele teoretice în terapia ocupațională, să fie bine instruiți și pregătiți practic pentru a aplica tipurii de terapii ocupaționale și să acorde asistență calitativă și calificată în corespundere cu necesitățile diferitor categorii de copii prin intermediul terapiilor ocupaționale.

Urmărind formarea competențelor de bază în domeniul Terapii educațional-recuperative, unitatea de curs se constituie din cinci unități de conținut care vizează: terapia ocupațională – delimitări conceptuale; tipurile de terapii educațional complexe; proiectarea educațional terapeutică în activitățile de terapie; desfășurarea procesului de terapie educațional complexă; valențele recuperativ-terapeutice ale terapiilor educațional complexe.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe de cunoaștere și înțelegere:

utilizarea adecvată în comunicarea profesională a conceptelor, teoriilor și modelelor de bază specifice terapiei ocupaționale;

înțelegerea adecvată a conceptelor, metodelor și instrumentelor specifice intervenției de terapie ocupațională (individuală, de grup și organizațională) în comunicarea profesională.

Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor:

utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate în aplicarea metodelor și tehnicilor de terapie ocupațională pentru copiii cu dizabilități;

aplicarea principiilor comunicării eficiente cu scopul stabilirii contactului eficient și adecvat particularităților copiilor cu dizabilități.

Competențe de analiză:

sesizarea schimbărilor de orice natură, care au apărut în procesul terapiei ocupaționale la copiii cu diferite forme de dizabilități; construirea exactă a raționamentelor;

utilizarea analizei a calității intervențiilor, pentru implementarea strategiilor și a metodelor de promovare a terapiei ocupaționale, în diverse contexte;
analiza calității planurilor de intervenție de terapie ocupațională, pornind de la nivelul de satisfacție al copilului/ copiilor cu dizabilități.

Competențe de comunicare a cunoștințelor și înțelegerilor:

formularea și comunicarea corectă a gândurilor, ideilor specifice terapiei ocupaționale;
comunicarea importanței cu cunoașterea specificului de aplicare a metodelor de terapie pentru copilul cu diferite forme de dizabilitate și receptarea adecvată a acestei informații;
schimbul continuu de informații privind starea psihoafectivă a copilului cu dizabilități.

Competențe de dezvoltare profesională continuă:

îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe, abilitățile și competențele specifice terapiei ocupaționale;
formarea noilor deprinderi și abilități practice în domeniul terapiilor ocupaționale;
să aprecieze importanța cunoașterii specificului de aplicare a metodelor terapeutice pentru copiii cu dizabilități mintale.

Finalități de studii

- să explice: noțiuni fundamentale ale terapiei ocupaționale și să identifice conținutul, esența și principiile terapiei ocupaționale;
- să distingă, să definească și să exemplifice metode și tehnici în terapia ocupațională;
- să comenteze cunoștințele asimilate în aplicarea terapiei ocupaționale pentru copiii cu dizabilități;
- să comenteze schimbările de orice natură care apar la persoana marcată de dizabilitățile în urma aplicării terapiei;
- să aplice corect ideile în terapiile ocupaționale corespunzător informațiilor date la curs;
- să structureze permanent arsenalului de cunoștințe din domeniul terapiilor ocupaționale;
- să posede noi deprinderi, abilități și competențe terapeutice.

Precondiții

Discipline anterior studiate:

- *Psihologia generală, Psihologia vârstelor, Introducere în terapie, Training psiho-social, Pedagogia specială, etc.*

Condiții prealabile:

- cunoașterea particularităților de dezvoltare a copiilor, evaluarea și instuirea acestora;
- operaționalizarea terminilor în domeniul: psihologie, pedagogie, terapie;
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de organizarea independentă a activității de învățare la cursul Terapiei educațional-recuperative.

Unități de curs

Teme de bază:

1. Terapii educațional-recuperative – delimitări conceptuale.
2. Tipurile de terapii educațional complexe.
3. Proiectarea educațional terapeutică în activitățile de terapie.
4. Desfășurarea procesului de terapie educațional complexă.
5. Valențele recuperativ-terapeutice ale terapiilor educațional complexe.

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului Terapiei educațional-recuperative vor fi folosite pe larg metodele activ-participative: prelegere clasică, predarea sinergetică, prelegere interactivă prin: expunere, conversație euristică. Învățarea prin cooperare, învățarea experiențială, învățare situațională, învățare bazată pe problemă, demonstrația, dezbaterile, proiect prin aplicarea metodelor de explicare, activități în grup, studii de caz, studiul individual, joc de rol, simularea, consultarea surselor bibliografice, seminar interogativ.

Strategii de evaluare

Prin examen oral/scriis.

Proba I de evaluare curentă: test de cunoaștere a conceptelor de bază în terapia ocupațională pentru persoanele cu dizabilități;

Proba II de evaluare curentă: elaborarea referatului tematic și prezentarea discursului/studiu de caz;
Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de terapie elaborate etc.

Prin examen scris, care se constituie din:

Proba de evaluare finală: test de cunoaștere a conceptelor de bază din cursul ascultat Terapii educațional-recuperative.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Danii A., Munca artistică în școală pentru copiii cu deficiențe mintale. Chișinău, 1996
2. Danii A.; Postolachi E., ș.a., Educația tehnologică în școala auxiliară, concepții și programe de instruire. Chișinău, 2002
3. Mihăilescu D., Limbajul culorilor și al formelor. Enciclopedie de buzunar. București, 1980
4. Mușu I.; Taflan A. (coord), Terapia educațională integrată. București, Ed. PRO – Humanitate, 1997
5. Nijegorodțeva N.V., Ispolizovanie detskih risuncov kak sredstvo diagnostiki i korektsii psihicheskogo razvitiia detei. Москва, 1998
6. Игровая терапия как метод интеграции и реабилитации: Учебное пособие. Москва, Права человека, 2001
7. Кэдьусон Х., Шеффер Ч., Практикум по игровой психотерапии. Санкт-Петербург, 2001

Opțională:

1. Bucun N.; Danii A., Curriculumuri școlare pentru învățământul special. Chișinău, 2009
2. Paunescu C.; Musu I. Recuperarea medico-pedagogică a copilului handicapat mintal. Ed. Medicală, București, 1990
3. Rotaru A.; Marin E.; Bojescu O. Jocurile dinamice. Ed. Lumina. Chisinau, 1993
4. Verza E., Metodologia recuperării în defectologie, studiu în „Metodologii contemporane în domeniul defectologiei și logopediei”, Universitatea București, 1987.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Pedagogia socială
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu A., dr.hab., prof.
Cadre didactice implicate	Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.016	5	II	III	150	35	115

Descrierea disciplinei
Standard de formare profesională la disciplina se înscrie armonios în contextul procesului de reformă declanșat în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, în perioada contemporană. Pregătirea specialiștilor în domeniul psihopedagogiei include studierea aprofundată a problemelor teoretico-practice privind integrarea și incluziunea copiilor/tinerilor cu dizabilități. Cursul va include aspecte privind intervenția psihopedagogică în școala incluzivă; informații referitoare la diverse aspecte ale dezvoltării învățământului integrat/incluziv.
Obiective:
La nivel de cunoaștere și înțelegere: - vor cunoaște tipurile de copii aflați în dificultate, particularitățile și cauzele apariției situațiilor de dificultate; - structura și caracteristicile sistemului de protecție a copilului aflat în dificultate, serviciile de protecție a copilului; - vor putea identifica necesitățile de dezvoltare și protecție a copilului aflat în dificultate; - vor elabora planul individual de intervenție din perspectiva contextului psihosocial. - vor însuși cunoștințe despre principalele principii, strategii didactice, modele organizatorice și cadrul legislativ, folosite atât în educația incluzivă pe plan mondial, cât și la noi în țară. Totodată studenții își vor forma o viziune de ansamblu asupra transformărilor din școlile obișnuite, pentru a face față cerințelor educaționale ale tuturor copiilor. Prin varietatea de informații cu caracter teoretic și practic ce vor fi furnizate în acest curs studenții vor însuși metodologii de intervenție psihopedagogică în școlile incluzive.
Finalități de studii
La nivel de cunoaștere și înțelegere: - să înțeleagă și să explice principalele teorii, concepții, principii și metode din domeniul educației integrate/incluzive. - să identifice cele mai avansate tehnici de terapie, recuperare și cercetare din domeniul educației speciale și integrate. - să explice evoluția principiilor normalizării, integrării și incluziunii, etapele dezvoltării educației integrate/incluzive. La nivel de aplicare: - să elaboreze programe educative personalizate și individualizate de recuperare a copiilor cu dizabilități. - să devină formatori pentru educația integrată în întreg sistemul general de învățământ. - să elaboreze și să implementeze proiecte privind integrarea copiilor cu nevoi speciale în școala incluzivă. - să colaboreze cu profesorii și familiile elevilor cu handicap, în procesul de aplicare a strategiilor didactice din domeniul educației integrate/incluzive. La nivel de atitudini și valori: - să-și dezvolte și să prezinte o viziune de ansamblu asupra momentelor semnificative privind dezvoltarea psihopedagogiei integrării – ca o ramură modernă a psihopedagogiei speciale.

- să-și formeze atitudini față de principalele avantaje și limite ale integrării și incluziunii pentru domeniul educației speciale, delimitând factorii incluziunii educaționale eficiente.
- să analizeze experiența internațională și modele autohtone de implementare a principiilor normalizării, integrării și incluziunii.
- să aplice modele eficiente de organizare ale învățământului integrat/incluziv pentru elevi cu dizabilități.

Pre-rechizite (precondiții)

- cunoștințele despre copii în dificultate/categoriile de copii aflați în dificultate și problemele acestora.
- cunoștințe despre strategii, metode și tehnici de influențare activă a politicilor sociale de sprijin a copiilor aflați în dificultate,
- abilitățile de analiză de utilizare a tehnologiilor informaționale în scopul protecției juridico-sociale și specială a copilului aflat în dificultate

Evaluarea curentă

Evaluarea curentă: sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.

Evaluarea finală de examen

Evaluarea finală se va realiza sub forma unui examen scris (tip grilă, combinat cu chestiuni teoretice), nota finală fiind constituită din următoarele entități: a) 40 la sută examenul final, b) 30 la sută aplicații practice și teme de cercetare (un studiu de caz), 15 la sută evaluarea proiectului de semestru – la care se adaugă 15 la sută contribuții de cercetare originale (contribuție personală).

Conținutul cursului

Tema 1. Obiectul de studiu al Psihopedagogiei integrării și incluziunii.

Evoluția psihopedagogiei integrării ca ramură modernă a psihopedagogiei speciale. Relații cu alte științe. Teorii cu privire la integrare, normalizare, incluziune, avantaje și limite. Recomandări ale UNESCO privind constituire a învățământului integrat sau incluziv.

Tema 2. Retrospectivă istorică a preocupărilor legate de integrare și incluziune.

Caracterizarea instituțiilor clasice pentru handicapați. Influența mediului instituțional clasic asupra personalității persoanelor handicapate. Avantaje și dezavantaje ale sistemului bazat pe instituții segregate. Fundamente juridice ale normalizării și integrării copiilor cu cerințe speciale. Paradigme moderne ale educației speciale, analizate de documentele ONU, UNESCO și Consiliul Europei.

Tema 3. Argumente psihologice și pedagogice în favoarea normalizării și integrării.

Principiile fundamentale ale educației speciale în școlile incluzive. Prezentarea generală a principiilor normalizării, integrării și incluziunii. Psihopedagogia integrării/incluziunii: prezent și perspective. Tendințe actuale și perspectivele dezvoltării educației incluzive în Republica Moldova.

Tema 4. Delimitări conceptuale/terminologice.

Precizări terminologice. Definirea conceptelor – principiul normalizării, integrării și incluziunii. Argumentele educației incluzive. Factorii incluziunii educaționale. Asistența psihopedagogică și socială a copiilor cu cerințe educative speciale (CES).

Tema 5. Caracteristicile copiilor cu Cerințe Educative Speciale.

Copiii sunt diferiți. Depistarea deficiențelor. Primele acțiuni de sprijin. Handicapul consecutiv deficienței mentale.

Tema 6. Domenii de dificultate. Tulburări instrumental-funcționale.

Psihomotricitatea. Comunicarea și limbajul. Dezvoltarea intelectuală. Factori sociali și personali. Intervenții compensator-recuperatorii în diverse tipuri de deficiențe.

Tema 7. Trăsături definitorii ale principiului normalizării în Europa de vest și SUA.

Principiul normalizării, trăsături generale și specifice. Teoriile lui Bengt și Nirje despre normalizare în tarile scandinave, Europa de Vest și SUA. Prezentarea situației în Republica Moldova – proiecte pilot în curs de desfășurare privind educația integrată.

Tema 8. Modele de organizare a învățământului special integrat (avantaje și limite).

Modele de organizare a învățământului special integrat. Avantaje și limite.

Dificultățile elevilor cu cerințe speciale în cadrul școlii. Modalități de rezolvare a acestor dificultăți. Perspectiva individuală și cea curriculară.

Tema 9. Metode de organizarea procesului de învățare pentru copii cu cerințe speciale din școlile incluzive. Evaluarea progreselor. Învățarea prin cooperare. Structurarea activităților de grup. Lectura cu scopul de a asigura învățarea. Rezolvarea problemelor de învățare și comportament. Modalități de organizare a învățământului integrat/incluziv pentru copii cu dizabilități la vârsta preșcolară.

Tema 10. Tehnologii moderne folosite în educația integrată.

Rolul și funcțiile computerelor în realizarea educației speciale integrate. Principii, metode și procedee ale educației incluzive pentru adulți. Perspective de viitor ale educației integrate pe plan mondial și în țara noastră.

Tema 11. Învățarea individualizată: tehnologii și metode de intervenție.

Modele autohtone de organizare ale educației incluzive pentru elevii cu dizabilități. Strategii generale, recomandate în educația incluzivă. Tehnologia didactică: principii, metode, mijloace și modele de intervenție. Repere practice în intervenția personalizată. Structura programelor/planurilor educative personalizate pentru organizarea integrării sociale a elevilor cu dizabilități.

Tema 12. Parteneriatul în domeniul educației integrate/incluzive.

Procedee destinate îmbunătățirii practicii profesorilor în domeniul educației integrate. Instruirea în cuplu.

Parteneriatul în predare. Colaborarea în predare. Folosirea părinților ca parteneri. Cooperarea în comunitate.

Parteneriat: specialiști-familie-comunitate în favoarea copilului cu dizabilități

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Păunescu C., Mișu I., Psihopedagogie specială integrată. Handicapul mintal. Handicapul intelectual, Ed. PRO Humanitate, București, 1997.
2. Popovici D.V., Elemente de psihopedagogia integrării, Ed. Pro Humanitate, București, 1999.
3. Verza E., (coord.), *Metodologii contemporane în domeniul defectologiei și logopediei*, Ed. Universității București, 1987.

Opțională:

1. Cosmovici A., Iacob L., Psihologie Școlară; Polirom, Iași, 1997.
2. UNESCO/UNICEF, Pachet de resurse pentru instruirea profesorilor. Cerințe speciale în clasă, UNESCO, 1993.
3. Neamțu C., Gerguț A., Psihopedagogie specială, /Ghid practic pentru învățământul deschis la distanță/, POLIROM, 2000.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Terapia integrativă a familiei
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Stempovschi Elena, dr. lector univ.
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	estempovscaia@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.017	5	II	III	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „**Terapia integrativă a familiei**”, are un caracter teoretico-practic și face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogie. Cursul prezintă o imagine generală despre terapia familiei, principiile și tehnicile de lucru în consilierea ei. Sunt propuse informații privitor la direcțiile principale în consiliere, accentul este pus pe teoria sistemică a familiei, inclusiv celei cu copii cu dizabilități; metode de evaluare a familiei și metode terapeutice de lucru cu familia, având copii cu dizabilități.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: masteranzii vor avea competențe:

de explicare și interpretare a relației dintre structurile cognitive, afective și comportamentale în procesul de terapie a familiei; de interpretare obiectivă a aspectelor de natură afectiv-comportamentală ce intră sub incidența domeniului terapiei integrative a familiei.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării:

de proiectare, realizare și evaluare a activităților în terapia familiei. de utilizare a unei varietăți de strategii de cunoaștere, formare și dezvoltare personalității umane; de formare a deprinderilor de comunicare asertivă

Raționalizare și decizii:

să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să explice specificul evaluării copilului cu dizabilități; să construiască exact raționamentele respective; să exprime adecvat deciziile corespunzătoare.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii:

de dezvoltare a atitudinilor și abilităților necesare unui consilier educațional eficient.

de stimulare a unei atitudini responsabile, pozitive față de dezvoltarea optimă a personalității copilului; să-și dezvolte motivații de cunoaștere mai bună și mai profundă a tehnicilor de consiliere și metodelor psihoterapeutice a familiei și copilului cu dizabilități

Dezvoltarea profesională continuă:

să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșască permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea, înțelegerea și identificarea tehnicilor și metodelor psihoterapeutice recomandabile în activitatea practică, să explice și să determine principiile terapiei familiei.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: utilizarea metodelor și tehnicilor de lucru cu copilul și cu familia, cultivarea atitudinii și valorilor pozitive față de eforturile și disponibilitățile copiilor în dificultate de a-și soluționa problemele personale și existențiale.

Raționalizare și decizii: operarea corectă cu noțiunile disciplinei; argumentarea specificului evaluării copilului; exactitatea raționamentelor respective; exprimarea adecvată a deciziilor corespunzătoare.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formarea abilităților de asistență psihologică a familiei, dezvoltarea intuiției

de a vedea integral familia în procesul psihoterapiei.

Dezvoltarea profesională continuă: perfecționarea continuă a cunoștințelor în domeniul disciplinei; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.

Precondiții

Pentru a înțelege și însuși cursul „**Terapia integrativă a familiei**”, masteranzii trebuie să posede cunoștințe din psihologia specială, psihologia socială, pedagogie specială, educație incluzivă, cadrul legislativ național, internațional privind drepturile copilului, psihologia generală, psihologia dezvoltării, pedagogie socială, psihologia relațiilor interpersonale.

Unități de curs

Aspecte generale ale terapiei integrative a familiei. Consilierea și psihoterapia copiilor: principii și metodologie. Perspectivă teoretică, fundamentul istoric și idei contemporane despre terapia familiei. Procesul terapiei copilului cu dizabilități. Procesele interne ale copilului în schimbarea terapeutică. Abilități de consiliere a copilului cu dizabilități. Relația cu convingerile/credințele neadecvate și/sau distructive. Direcții terapeutice în lucrul cu familia. Activități ce facilitează schimbarea. Terapia prin joc-rolul materialelor și a activităților. Folosirea fișelor de lucru. Educarea comportamentelor de apărare. Raportarea la celălalt: atitudini, stereotipuri și prejudecăți sociale. Școala părinților. Antrenamentul abilităților sociale.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: evidența implicării masteranzilor în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri;

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

40% - Nota de la examenul final

40% - Nota medie de la cele două evaluări

20% - Participare la discuții în cadrul seminarelor.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Băban, A., coord. Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere, Editura Psinet, Cluj-Napoca, 2001
2. Cocoradă, E., coord. Consilierea în școală. O abordare psihopedagogică, Editura Psihomedica, Brașov, 2004
3. MOLDINCLUD, Consilierea familiei și a persoanelor cu dizabilități, Chișinău, 2011
4. Holdevici I. Gândirea pozitivă // Ghid practic de psihoterapie, București, 1999
5. Holdevici Irina, Elemente de psihoterapie, București, 1996
6. Șoitu L., Vărăjmaș E. Consiliere familială, fișe, Institutul european, 2001

Opțională:

1. Huber Winfrid, Psihoterapiile, București, 1997
2. Mitrofan I., și Mitrofan, Elemente de psihologia cuplului, București, 1996
3. Preda, V. Profilaxia delincvenței și reintegrarea socială, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981
- 4.
5. Pânișoară, I. O. Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională, Editura Polirom, Iași, 2003

Denumirea programului de studii	Servicii psihologice speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Psihoterapia cognitiv comportamentală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr.psih., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Olărescu Valentina, dr.conf.univ., Maximciuc Victoria, dr.psih., conf.univ.
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.018	5	II	III	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul Psihoterapia cognitivă și comportamentală face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în domeniul instruirii și educației incluzive a copiilor cu CES. Ea stă la baza formării la masteranzi a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind organizarea ședințelor psihoterapeutice, scopuri psihoterapeutice, evaluări, tehnici de relaxare, metode.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască conținutul, structura și esența psihoterapiei cognitive și comportamentale; să cunoască și să opereze cu concepțiile teoretice ale psihoterapiei cognitive și comportamentale; să ofere o explicație conceptual-metodologică a problemelor personalității, structurii psihicului, sănătății și patologiilor în psihoterapia cognitivă și comportamentală; Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să determine modul de implicare a psihoterapiei cognitive și comportamentale în activitatea de consiliere psihologică în diverse domenii; să reproducă particularitățile esențiale ale diferitor metode de consiliere psihologică și psihoterapiei în conformitate cu principiile psihoterapiei cognitive și comportamentale; să identifice conținutul specific al psihoterapiei la diverse categorii de copii cu CES. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor privind principiile, și conținutul metodelor psihoterapiei cognitive și comportamentale; înțelegerea și receptarea adecvată a fenomenelor psihologice legate de afectivitate, emoții, frustrare, stres, anxietate; schimbul continuu de informații psihologice.
Finalități de studii
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască conținutul, structura și esența psihoterapiei cognitive și comportamentale; să cunoască și să opereze cu concepțiile teoretice ale psihoterapiei cognitive și comportamentale; să ofere o explicație conceptual-metodologică a problemelor personalității, structurii psihicului, sănătății și patologiilor în psihoterapia cognitivă și comportamentală; Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să utilizeze cunoștințele asimilate, deprinderile și abilitățile formate în evaluarea și consilierea psihopedagogică, terapia și practica de instruire și educație incluzivă a copilului cu CES; să determine modul de implicare a psihoterapiei cognitive și comportamentale în activitatea de consiliere psihologică în diverse domenii; să reproducă particularitățile esențiale ale diferitor metode de consiliere psihologică și psihoterapiei în conformitate cu principiile psihoterapiei cognitive și comportamentale; să identifice conținutul specific al psihoterapiei la diverse categorii de copii cu CES. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor privind principiile, și conținutul metodelor psihoterapiei cognitive și comportamentale; înțelegerea și receptarea adecvată a fenomenelor psihologice legate de afectivitate, emoții, frustrare, stres, anxietate; schimbul continuu de informații psihologice. Raționalizare și decizii: să identifice și să opereze corect cu conceptul de consiliere psihologică, psihoterapie,

afectivitate, frustrare, stres; să formuleze competent judecăți de ordin psihologic; să construiască exact raționamente; să enunțe adecvat decizii;

Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe privind psihoterapia cognitivă și comportamentală; elaborarea strategiilor de (auto) dezvoltare și optimizare a metodelor de psihoterapie cognitivă și comportamentală; formarea noilor deprinderi și abilități psihologice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor psihologice; elaborarea și promovarea propriei poziții în raport cu teoriile și practica psihoterapeutică cognitivă și comportamentală; să aprecieze valoarea teoretico-aplicativă a psihoterapiilor cognitive și comportamentale.

Precondiții

Pentru a înțelege și a însuși cursul Psihoterapia cognitivă și comportamentală, masteranzii trebuie să posede cunoștințe privind specificul dezvoltării proceselor cognitive, afective și volitive, a personalității și particularităților individual - tipologice, a relațiilor interpersonale ale copiilor cu psihicul dezvoltat normal. Ei trebuie să dețină informații privind diferite tipuri de psihoterapii.

Unități de curs

1. Obiectul psihoterapiei cognitive și comportamentale. Diferența dintre consilierea psihologică și psihoterapie în cadrul modelelor comportamentale. Istoricul psihoterapiei cognitive și comportamentale. Aspecte teoretice referitoare la aplicarea psihoterapiei cognitive și comportamentale. Tipuri de psihoterapii și raportul lor cu modelele psihoterapeutice cognitive și comportamentale. Condiții și materiale necesare pentru psihoterapia cognitivă și comportamentală. Principii etice și cod deontologic în psihoterapia cognitivă și comportamentală. Proces și principalele situații-problemă în psihoterapiile cognitive și comportamentale. Istoricul psihoterapiei cognitive și comportamentale. Teoria și metodele psihoterapiei rațional-emoțive-comportamentale (A. Ellis); Strategii și tehnici terapeutice specifice psihoterapiei cognitive și comportamentale; Organizarea ședințelor psihoterapeutice, scopuri psihoterapeutice, evaluări, tehnici de relaxare, metode. Evaluarea și tratamentul REBT la copii. Evaluarea și tratamentul REBT la adolescenți. Colaborarea cu părinții și profesorii copiilor cu dizabilități.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea, studiul de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Ellis A., Rational-emotive couple therapy. — New York, 1990.
2. Ellis A., Michael E. Bernard, Terapie rațional emotivă și comportamentală în tulburările copilului și adolescentului. Teorie, practică și cercetare. Cluj-Napoca: RTS, 2007
3. Enăchescu, C. Tratat de psihanaliză și psihoterapie. Iași: Polirom, 2003.
4. Holdevici I., Neacșu V., Sisteme de psihoterapie și consiliere psihologică. București, 2008
5. Уолен С., ДиГусепп Р., Уэслер Р. Рационально-эмотивная психотерапия: когнитивно-бихевиоральный подход. Пер. с англ. Общ. ред. — М.: Институт Гуманитарных Знаний, 1997. — 257 с.
6. Walen, S. R., DiGiuseppe, R., & Wessler, R. L. A practitioner's guide to rational-emotive therapy. New York: Oxford University Press, 1980.

Opțională:

1. Calancea A., Training-ul de dezvoltare a competențelor afective. Ghid pentru formarea practică în consilierea psihologică. Chișinău: Tipografia Centală, 2012

**Universitatea Pedagogică
de Stat „ION CREANGĂ”
din Chișinău**

str. Ion Creangă, nr. 1, MD - 2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md

2. Александров А. А. Современная психотерапия: курс лекций. СПб:Питер, 1997.
3. Психотерапевтическая энциклопедия. / Под. ред. Б. Д. Карвасарского. СПб:Питер, 2005.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Cadre didactice de sprijin în educația incluzivă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu Aurelia, dr. hab. prof. univ.
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.019	5	II	III	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul „ Cadre didactice itinerante în educația incluzivă”, are un caracter teoretico-practic, urmărind conștientizarea de către masteranzi a importanței cadrului didactic de sprijin / intinerant în sprijinea copilului cu CES în procesul de educație și instruire, rolul lui în echipa multidisciplinară și la elaborarea planului individualizat personalizat, sau programului educațional individualizat. Masternazii vor forma competențele profesionale, forme de lucru cu cadre didactice și cu familia.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: masteranzii trebuie să opereze cu terminologia din domeniu; să prezinte punctele de vedere care anticipează cristalizarea principiilor educației incluzive; să elaboreze planul individualizat personalizat argumentat prin rezultatele evaluării copilului. Aplicarea cunoștințelor și a concepției: să folosească metodele și tehnicile de lucru cu copil, cadrele didactice cu familia. Raționalizare și decizii: să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să explice specificului evaluării copilului cu CES; să construiască exact raționamentele respective; să exprime adecvat deciziile corespunzătoare. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gândurile, ideile cu referință la forme de sprijin a copilului cu CES; să transmită exact informațiile privind principii de elaborarea planului individualizat; să recepționeze adecvat mesajele, schimbul de informații în ceea ce privește susținerea copilului cu CES în procesul instructiv – educativ. Dezvoltarea profesională continuă: să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.
Finalități de studii
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea, înțelegerea și identificarea esenței personalității cadrului didactic itinerant, definirea și identificarea conceptului de sprijin a copilului cu CES în instruire, descrierea specificului sprijinului individualizat pentru copiii CES. Aplicarea cunoștințelor și a concepției: utilizarea metodelor și tehnicilor de lucru cu copilul cu CES, cadrele didactice cu familia, să elaboreze planul individualizat personalizat argumentat prin rezultatele evaluării copilului. Raționalizare și decizii: să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să explice specificului evaluării copilului cu CES; să construiască exact raționamentele respective; să exprime adecvat deciziile corespunzătoare. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a ideilor cu referință la forme de sprijin a copilului cu CES; să transmită exact informațiile privind principii de elaborarea planului individualizat; recepționarea adecvată la mesajele, schimbul de informații în ceea ce privește susținerea copilului cu CES în procesul instructiv – educativ. Dezvoltarea profesională continuă: perfecționarea continuă a cunoștințelor în domeniul disciplinei; să posede noi

deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșască permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.
Precondiții
Masteranzii trebuie să posede cunoștințe din psihologia specială, psihologia socială, pedagogie specială, educație incluzive, cadrul legislativ național, internațional privind drepturile copilului, psihologia generală, psihologia dezvoltării, pedagogie socială, psihologia relațiilor interpersonale.
Unități de curs
Cadre didactice itinerante și/sau de sprijin - abordare generală. Cadrul legislativ național și internațional. Din experiența internațională privind sprijinul și cooperarea în învățare pentru copii cu CES din școlile obișnuite. Competențele cadrului didactic itinerant. Echipa de intervenție. Echipa multidisciplinară. Echipe de sprijin pentru profesori. Servicii de sprijin la elevii cu deficiențe auditive. Servicii adiționale pentru elevii cu deficiențe de vedere. Sprijin și resurse pentru familie. Modalități de realizare a integrării și incluziunii. Documente și maniere de lucru (instrumente ale CDS). Evaluarea anuală de diagnostic. Schiță de bune practici în întâlnirile de evaluare anuală. Planul Educațional Individual (PEI). Tipuri de Curriculum și elevii cu CES în școlile obișnuite. Aprecierea activității și eficienței lucrului cadrului didactic de sprijin.
Strategii de evaluare
<i>Evaluare curentă:</i> evidența implicării masteranzilor în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri; Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% - Nota de la examenul final 40% - Nota medie de la cele două evaluări 20% - Participare la discuții în cadrul seminarelor.
Strategii de evaluare
<i>Evaluare curentă:</i> evidența implicării masteranzilor în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri; Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% - Nota de la examenul final 40% - Nota medie de la cele două evaluări 20% - Participare la discuții în cadrul seminarelor.
Bibliografie
Obligatorie: 1. Mușu, I., (coordonator), <i>Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale</i> , RENINCO și UNICEF, 2000 2. Mușu, I, Vrasmaș, T., <i>Copiii cu dizabilități</i> , în deceniu de tranziție. Situația copilului și a familiei în România, UNICEF, București, 2000 3. Păun E. Bazele sociopedagogice ale educației integrate. Unicef și Reninco. 1998. 4. Preda V. Orientări teoretico-praxiologice în educația specială. Presa Uniresitară Clujeană. 2000. 5. Verza F. Introducerea în psihopedagogia specială și asistența socială. Humanitas. 2002. 6. Vrasmaș E. Introducerea în educația cerințelor speciale. Credis. 2004. 7. Vrasmaș T., <i>Învățământul integrat și/sau incluziv</i> , Aramis, 2001 8. Bucun N., Chiperi N. Influența social psihologică a mediului instituționalizat asupra dezvoltării psihice a elevilor cu nevoi speciale. În: Univers Pedagogic. 2011, nr. 2, p. 45-52. ISBN 978-9975-48-994 9. MAXIMCIUC, V.; CHIPERI, N. Tendințe noi în dezvoltarea psihologiei speciale. În: Revista de științe socioumane. Nr. 1, 2012, p. 130-134. ISSN 1857-0119. 10. CHIPERI N. Socialization as a process of "social learning" norms and values of society. În: Materialele Conferinței internaționale la Iași 10-13 mai 2012 ISSN 2457 – 71689

11. Киперъ Н. Н. Учебно-профессиональные установки старших школьников на этапе выбора профессии. În: Психолого-педагогические проблемы профессионального самоопределения студентов в сфере социально-гуманитарного образования [Текст]: Сборник материалов Международной научно- практической конференции (24-25 мая 2013г.) / Под ред. Т.Т.Щелиной, Н.А.Ворониной. – М.:БУКИ ВЕДИ, 2013. – 304 с. ISBN 978-5-4253-0639-5, pag. 205-208

Opțională:

1. Gherguț, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Polirom, Iași, 2001
2. Neagoe, M., Iordan, A., Psihopedagogia adaptării și problematica anxietății școlare, HUMANITAS, 2002
3. Vrasmaș T., Școala și educația pentru toți, Miniped, 2004
4. Chiperi, N. Optimizarea activității intelectuale a elevilor mici cu dizabilități mintale ușoare prin stimularea proceselor psihice. În: Știința culturii fizice, nr. 17/1, 2014, Chișinău USEFS, 2014. ISSN 1857-4114, p. 90-94
5. Chiperi, N. Particularitățile psihologice ale copiilor implicați în diverse modele de educație. În: Știința culturii fizice, nr. 17/1, 2014, Chișinău USEFS, 2014. ISSN 1857-4114, pag. 90-94
6. Киперъ Н. Н. Психологические особенности обучения детей с легким интеллектуальным недоразвитием. În: Педагогика и психология развития современного детства. Материалы международной научно-практической конференции, 2011, 11-12 ноября, Арзамаский государственный педагогический институт им. А.П. Гайдара. с. 253-257 ISSN

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Terapia psihosomatică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Olarescu Valentina, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	volarescu@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.020	5	II	III	150	35	115

Descrierea disciplinei
Disciplina <i>Terapia psihosomatică</i> face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătire fundamentală a specialistului în psihopedagogie specială. Ea se predă în semestrul III are drept obiectiv general formarea la masteranzi sistemului de cunoștințe abilități și aptitudini privind ecologia mintală și modul în care are loc interacțiunea psihosomaticii.
Obiective:
La nivel de cunoaștere și înțelegere: - se cunoaște terminologia aplicată în ecologia mintală, se clasifice fenomene ce țin cont de ecologia mintală, se explice mecanismele apariției bolilor psihice din punct de vedere ecologic mintale, să concepe - strategii de optimizare dintre sănătatea mintală, să dezvolte motivații de cunoașterea mai profundă a psihosomaticii.
Finalități de studii
La finele cursului studenții vor fi capabili să cunoască concepții ecologiei mintale, aplicarea lor în practica.
Pre-rechizite (precondiții)
- cunoștințele despre copii în dificultate/categoriile de copii aflați în dificultate și problemele acestora. - cunoștințe despre strategii, metode și tehnici de influențare activă a politicilor sociale de sprijin a copiilor aflați în dificultate, - abilitățile de analiză de utilizare a tehnologiilor informaționale în scopul protecției juridico-socială și specială a copilului aflat în dificultate
Evaluarea curentă
<i>Evaluarea curentă:</i> sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.
Evaluarea finală de examen
Evaluarea finală se va realiza sub forma unui examen scris (tip grilă, combinat cu chestiuni teoretice), nota finală fiind constituită din următoarele entități: a) 40 la sută examenul final, b) 30 la sută aplicații practice și teme de cercetare (un studiu de caz), 15 la sută evaluarea proiectului de semestru – la care se adaugă 15 la sută contribuții de cercetare originale (contribuție personală).
Conținutul cursului
Aspectele generale ale ecologiei mintale. Normalitatea și anormalitatea, factorii de sanogeneză. Factorii de morbigeneză, comunitatea umană și mediul ambiental. Ecologia mintală bolnavilor psihici și somatici, ecologia mintală copiilor cu deficiențe.
Bibliografie:
Obligatorie:

1. Enachescu C. Tratat de igiena mintală. București 1996,
2. Brânzei P. Scripcaru Gh., Pirozynskii T. Comportament aberrant cu relațiile cu mediu. Iași, 1990.
3. Лебедиский В.В. (1985) Нарушения психического развития у детей. МГУ
4. Рубинштейн С.Я. (1979) Психология умственно отсталого школьника, Москва

Optională

1. Akers R.L. Problems in the sociology of deviance Social Forces 1968,
2. Allertz Psychopathology des immigrates la Metropole.

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Practica psihopedagogică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu Aurelia, dr., profesor universitar și coordonatorii tezelor de master
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.021	10	II	III	300	-	300

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica psihopedagogică a devenit o formă de generalizare a tuturor cunoștințelor și capacităților, masteranzilor care ei au acumulat în procesul educațional – terapeutic în cadrul studierii disciplinelor și genurilor a practicii psihopedagogice. Practica de master constituie o parte componentă a procesului educațional care asigură corelația dintre pregătirea teoretică și activitatea practică a viitorilor psihopedagogi. Stagiul de practică reflectă prin structură și conținut misiunea UPS Ion Creangă vizează formarea de competențe ale absolvenților, că viitori psihopedagogi și manageri creatori și mereu orientați spre perfecțiune în promovarea inovării în orientarea școlară și profesională, centrată pe întregul potențial al elevului cu dizabilități cu exigențele incluziunii sociale și profesionale; importanța stagiului de licență constă în formarea următoarelor competențe: metodologice, de comunicare și relaționalizare, psiho-sociale, tehnologice, de evaluare și de management didactic (educațional), de cercetare necesare specialiștilor din societatea contemporană.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: masteranzii vor achiziționa competențe de:

- Spriginirea procesului de reformă în vederea integrării educaționale și sociale a persoanelor cu dizabilități conform cu Programul de Dezvoltare a Educației incluzive în Republica Moldova (2011-2020) și Codului Educației (2014); Asigurarea egalității șanselor în domeniul educației între elevii cu dizabilități și cei din învățământul de masă;
- Individualizarea mai pronunțată a procesului de intervenție educațional-terapeutică destinat recuperării elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES);
- Promovarea unor cercetări și studii de caz inovative care să se constituie în modele de bune practici în domeniul educației incluzive(ED);
- Consolidarea unor competențe deja formate, necesare abordării multilaterale a copiilor cu CES, în scopul integrării lor optime în familie, școală, comunitate;
- Argumentarea și fundamentarea unor cercetări în psihopedagogia specială, având în finalitate normalizarea, integrarea, incluziunea persoanelor cu dizabilități.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării:

- Redefinirea practicii pedagogice din domeniul învățământului special și integrat prin prisma unei viziuni interdisciplinare orientată spre realități și cercetări contemporane privind incluziunea școlară;
- Asigurarea bibliografică a cercetării prin consultarea celor mai relevante surse și autori din diverse spații geografice, privind realitățile și cercetările contemporane în domeniul educației incluzive.

Raționalizare și decizii:

- Proiectarea și elaborarea programului cercetării la nivelul scopului, obiectivelor și a structurii tezei de licență;
- Formularea inovației științifice și a semnificației cercetării;
- Argumentarea impactului epistemologic și valorii praxiologice a investigației;
- Elaborarea designului experimentului pedagogic tezei de licență;

- Sinteza datelor cercetării, formularea noii direcții de cercetare.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii:

- Să evalueze eficiența programelor propuse și implementate în școala specială și incluzivă;
- Să valorifice rezultatele cercetărilor proprii și ale altor specialiști în scopul creării unui climat psihoeducational adecvat;
- Să participe în programe de cercetare, ca membru sau în calitate de coordonator/inițiator al acestora;

Dezvoltarea profesională continuă:

- Să promoveze servicii de asistență psihopedagogică furnizate prin intermediul școlilor speciale și incluzive și a altor structuri organizatorice;
- Să susțină politici educaționale de promovare a învățământului incluziv la nivelul instituțiilor și a factorilor de decizie locale și naționale.

Finalități de studii

- **Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii:** evaluarea eficienței programelor propuse și implementate în școala specială și incluzivă;
- Valorificarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale altor specialiști în scopul creării unui climat psihoeducational adecvat; participarea în programe de cercetare, ca membru sau în calitate de coordonator/inițiator al acestora
- cunoașterea, înțelegerea și identificarea particularităților de dezvoltare a copilului, descrierea specificului sprijinului individualizat pentru copiii CES.
- **Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării:**
- Promovarea serviciilor de asistență psihopedagogică furnizate prin intermediul școlilor speciale și incluzive și a altor structuri organizatorice.
- **Raționalizare și decizii:**
- Susținerea politicilor educaționale de promovare a învățământului incluziv la nivelul instituțiilor și a factorilor de decizie locale și naționale. Să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să explice specificul strategiilor de suport pentru asistența copiilor cu CES în dependență de dizabilitatea copiilor.
- **Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii:** formularea corectă a ideilor cu referință la forme de sprijin a copilului cu CES; să transmită informațiile privind avantajele centrării pe elev în intervențiile de diferențiere pentru elevii cu CES.
- **Dezvoltarea profesională continuă:** perfecționarea continuă a cunoștințelor în domeniul disciplinei; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșască permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.

Precondiții

Studentii practicanți trebuie să posede cunoștințe din psihologia specială, psihologia socială, pedagogie specială, educație incluzivă, cadrul legislativ național, internațional privind drepturile copilului, psihologia generală, psihologia dezvoltării, pedagogie socială, psihologia relațiilor interpersonale.

Unități de curs

Proiectarea /stabilirea unui Plan calendaristic de realizare a tezei de master. Conducătorul științific stabilește, de comun acord cu masterandul, un program de activitate care vizează etapele de elaborare, prezentare spre discuție și verificare a materiei cercetate. În Planul calendaristic de realizare a tezei de master, conducătorul științific confirmă prin semnătură îndeplinirea de către student a sarcinilor prevăzute pentru anumite etape de elaborare a lucrării; se stabilesc obiectivele de lucru; se va întocmi un plan provizoriu al tezei de master.

Elaborarea/ documentarea științifică. Elaborarea aparatului categorial de noțiuni, structurarea și redactarea textului științific al capitolului I; culegerea materialelor practice și experimentale; elaborarea și realizarea experimentului de constatare. Elaborarea și prezentarea capitolului II. Analiza, sinteza și prelucrarea datelor experimentale, obținute în cadrul stagiului de practică de master. Prezentarea conducătorului științific a primei variante integrale a tezei de master pentru susținerea prealabilă a ei.

Pe durata stagiului de master studentul-practicant va acumula competențe pentru desfășurarea următoarelor tipuri de activități: Consiliere pentru elevii cu dizabilități;

- Consiliere vocațională pentru tinerii cu dizabilități;
- Intervenții, recuperare și terapie pentru persoanele cu dizabilități;

- Consultanță pentru familiile persoanelor cu dizabilități; Cercetare - Formare și supervizare profesională, consiliere și intervenție educațională specială pentru persoanele cu dizabilități, în instituții, organizații și comunitate.
Strategii de evaluare <i>Evaluare curentă:</i> evidența implicării masteranzilor în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri; Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% - Nota de la examenul final 40% - Nota medie de la cele două evaluări 20% - Participare la discuții în cadrul seminarelor.
Strategii de evaluare <i>Evaluare curentă:</i> evidența implicării masteranzilor în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri; Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% - Nota de la examenul final 40% - Nota medie de la cele două evaluări 20% - Participare la discuții în cadrul seminarelor.
Bibliografie Obligatorie: 1. Regulamentul-cadru privind stagiile de practică în învățământul superior (Ordinul Ministerului Educației Republicii Moldova nr. 203 din 19.03.2014). 2. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică (ciclu I – studii superioare de licență; ciclu II – studii superioare de master) UPS „Ion Creangă”. 3. Ghid pentru practica psihopedagogică. Specialitatea: Psihopedagogie specială (Ghid metodic pentru profesori și studenți). UPS „Ion Creangă” 2012. 4. Codul Educației al R.Moldova (2014). 5. Programul de Dezvoltare a Educației incluzive în Republica Moldova (2011- 2020). 6. Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (semnată de Parlamentul R.Moldova la 09.VII 2010).

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Parteneriat și voluntariat în educația incluzivă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Stempovscaia E., dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	estempovscaia@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
	5	II	III	150	35	115

Descrierea disciplinei
Dezvoltarea activității de voluntariat poate fi descrisă ca un proces de rezolvare a unor probleme cu etape clare și necesare pentru atingerea unui obiectiv dorit pentru prevenirea sau ameliorarea multor probleme din comunitate. Activitatea de voluntariat este un domeniu nou de cercetare în ultimii ani, cu tendințe de creștere a participării societății civile la viața socială, de implicarea comunității ca actori activi în rezolvarea problemelor cu care se confruntă. Argumentele în favoarea cercetării și explicării activității de voluntariat sunt extrem de importante, ținându-se cont de faptul că, la baza comunității se află formațiunile ei umane, care trebuie să contribuie la organizarea și menținerea acestui sistem social. Scopul principal al dezvoltării programelor de voluntariat în cadrul acestui domeniu este oferirea de sprijin și ajutor familiilor și copiilor în dificultate, precum și altor categorii de beneficiari. Obiectivul de studiu, metoda și funcțiile voluntariatului. Evoluția istorică a Scoutismului – cea mai mare organizație educațională nonformală a tinerilor din întreaga lume, societate, voluntariat, modele participative, rolul voluntariatului, activități de voluntariat individuală și organizată; responsabilitățile și drepturile voluntarului; politica statului față de voluntari; ONG-uri furnizoare de servicii sociale în bază de voluntariat.
Obiective:
La nivel de cunoaștere și înțelegere: - Să cunoască rolul familiei în procesul de recuperare a copilului cu dizabilități. - La nivel de aplicare: Vor înțelege rolul influenței parteneriatului educațional: familie-copil-specialist în socializarea și integrarea copilului cu dizabilități. - La nivel de integrare: Să efectueze studierea copilului și a familiei lui. Să cunoască și să elaboreze programe de instruire, consiliere și implicarea părinților în recuperarea copilului propriu. - La sfârșitul cursului studenții: vor cunoaște noțiunile de voluntar, voluntariat, scoutism și rolul lor în construirea unei lumi mai bune în educația tinerilor; să elaboreze și să aplice strategii și programe de acțiuni în prezentarea muncii de voluntariat benevolă și fără recompense; să contribuie la dezvoltarea societății civile în sprijinul persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora.
Finalități de studii
La nivel de cunoaștere și înțelegere: - să cunoască tendințele actuale de eficientizare a intervenției recuperatorii în psihopedagogia specială pe plan internațional și la noi în țară. - să înțeleagă importanța deosebită pe care o au în acest sens sistemele alternative pentru instruirea și - integrarea socioprofesională a persoanelor cu dizabilități, fiind implicate și echipele de voluntariat în acest domeniu. - să studieze experiența nemijlocită, dobândită în activitatea practică desfășurată cu persoanele aflate în - dificultate prin ampla utilizare în practică a unor forme de instruire netradițională, organizate fiind prin - activități de voluntar și voluntariat. - să cunoască relația dintre sistemele educaționale netradiționale și integrarea educațională a elevilor cu CES, - prin implicarea ONG-urilor și echipelor de voluntari.

La nivel de aplicare:

- să conceapă strategii, stiluri de elaborare și aplicare a unor modalități educaționale alternative în procesul instructiv-educativ, inclusiv a educației speciale și integrate pentru copii cu dizabilități și/sau cu nevoi aparte de sprijin, prin programe de voluntariat.
- determinarea de către studenți a unor modele alternative de intervenție instructiv-cognitivă și formativterapeutică, în activitatea de învățare și recuperare complexă, desfășurată cu copiii având deficiențe și/sau nevoi aparte de sprijin în instituții de stat și alternative.

La nivel de atitudini și valori:

- să-și dezvolte modalități de cunoaștere mai bună și mai profundă a metodologiilor moderne în educația specială.
- să elaboreze un proiect de reabilitare și integrare pentru persoane cu dizabilități folosind elemente ale
- Pedagogiei M. Montessori sau a Pedagogiei lui R. Șteiner (Școala Waldorf).
- deprinderea de către studenți a unor modele concrete/alternative de intervenție educațional-terapeutică desfășurată cu copii având dizabilități și/sau nevoi aparte de sprijin prin implicarea programelor de voluntariat.

Pre-rechizite (precondiții)

- cunoștințele despre copii în dificultate/categoriile de copii aflați în dificultate și problemele acestora.
- cunoștințe despre strategii, metode și tehnici de influențare activă a politicilor sociale de sprijin a copiilor aflați în dificultate,
- abilitățile de analiză de utilizare a tehnologiilor informaționale în scopul protecției juridico-socială și specială a copilului aflat în dificultate

Evaluarea curentă

Evaluarea curentă: sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.

Evaluarea finală de examen

Evaluarea finală se va realiza sub forma unui examen scris (tip grilă, combinat cu chestiuni teoretice), nota finală fiind constituită din următoarele entități: a) 40 la sută examenul final, b) 30 la sută aplicații practice și teme de cercetare (un studiu de caz), 15 la sută evaluarea proiectului de semestru – la care se adaugă 15 la sută contribuții de cercetare originale (contribuție personală).

Conținutul cursului

Tema 1: Voluntariatul și activitatea de voluntariat

Activitatea de voluntariat; Istoricul apariției mișcării de voluntariat; Impactul activității de voluntariat; Acțiuni de voluntariat în dezvoltare comunitară; Acțiuni de advocacy și desfășurarea campaniilor sociale, care includ acțiuni privind protejarea sănătății, a modului sănătos de viață, acțiuni de protecție a mediului, acțiuni în domeniul educației, și altele pot fi realizate prin parteneriatul comunitar dintre voluntari și alți actori ai comunității; Acțiuni de voluntariat în asistența socială; Voluntarii-mesageri ai unei noi atitudini față de persoanele cu dizabilități;

Tema 2. Realizarea programelor de voluntariat

Caracteristicile programelor de voluntariat; Drepturile și responsabilitățile voluntarilor și ale organizațiilor; Drepturile voluntarilor; Drepturile organizației/instituției în relația cu voluntarii; Responsabilitățile voluntarilor față de organizație;

Responsabilitățile organizației față de voluntari; Managementul programului de voluntariat; Pregătirea organizației pentru implicarea voluntarilor; Recrutarea voluntarilor; Selecția voluntarilor; Orientarea și instruirea voluntarilor;

Supervizarea voluntarilor; Motivarea voluntarilor; Recunoașterea meritelor voluntarilor; Asigurarea bunei relații de întreținere voluntari și personalul angajat; Evaluarea programelor și a voluntarilor; Rolul coordonatorului de voluntari; Rolul voluntarilor în promovarea serviciilor comunitare în sprijinul familiilor care au în componență persoane cu dizabilități.

Tema 3: Asociații nonguvernamentale în promovarea programelor de voluntariat

Scurt istoric privind evoluția organizațiilor nonguvernamentale (ONG) în promovarea politicilor sociale destinate persoanelor cu dizabilități; Din evoluția ONG în Republica Moldova; Politici pentru prevenirea excluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități; Evaluarea programelor de voluntariat în cadrul ONG-urilor.

Tema 4: Rolul programelor de voluntariat în dezvoltarea alternativelor în educația specială

Conceptul de sisteme educaționale alternative. Istoria evoluției alternativelor pentru persoane cu deficiențe și/sau nevoi aparte de sprijin. Maria Montessori și pedagogia sa – istorie. Principiile fundamentale ale pedagogiei M. Montessori.

Pedagogie specială și pedagogia Montessori. Metoda și conținutul educației. Educația senzorială. Locul educației senzoriale în recuperarea complexă a copilului cu dizabilități. Rolul și pregătirea educatorului. Pedagogia lui Rudolf Șteiner. Teze teoretico-filosofice a pedagogiei lui R. Șteiner. Școala Waldorf și învățământul special. Aspecte ale integrării educaționale a elevilor în școala Waldorf. Alternative pentru copiii care nu pot fi primiți în școala normală Waldorf. Aspecte comparative ale educației în școala incluzivă și școala Waldorf. Comunitățile Champhill din Marea Britanie. Școlile champhil ale lui Rudolf Șteiner

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Racu A., Danii A. „Rolul organizator nonguvernamentale, în soluționarea problemelor persoanelor cu dizabilități”, 2001, Chișinău;
2. Legea cu privire la munca voluntară. Proiect, MET-2006;
3. Buchinschi C. (2003) – Alternative pentru persoanele cu handicap, București;
4. Racu A. (2003). Istoria psihopedagogiei speciale. Manual-crestomație. (p. III sisteme alternative pentru instruirea copiilor cu dizabilități p. 398-422), Chișinău;
5. Popovici D. V. (2007). Orientări teoretice și practice în educația integrată, Arad;
6. Șipîțana L. M. (1997). Обучение детей с проблемами в развитии в разных ситуациях мира... С.П;
7. Racu A., Danii A. (2007). Psihopedagogie specială, Chișinău

Optională

1. Radu Gh. (2002), Psihologie școlară pentru învățământul special, București, Ed. Fundației „Humanitas”.
2. Verza Em. (1998). Psihopedagogia specială, București, EDP.
3. Racu A., Danii A. (2007), Psihopedagogia specială (sineteze). Ed. Univers Pedagogic, Chișinău.
4. Racu A., Popovici D. V. (2007), Danii A. Intervenția Psihopedagogică în școala incluzivă. Ed. Univers Pedagogic, Chișinău.
5. Сетыгина., О волонтерах и для волонтерах, Киев, 1998

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Managementul ONG-urilor pentru persoane cu dizabilități
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu A., dr.hab., prof.
Cadre didactice implicate	Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
	5	II	III	150	35	115

Descrierea disciplinei
Cursul Managementul ONG-urilor pentru persoane cu dizabilități are misiunea să asigure pregătirea specialistului în psihopedagogia specială și să formeze la masteranzi un sistem de cunoștințe despre schimbările în strategia și tactica de realizare a politicii educaționale adecvate cerințelor societății și opțiunilor individuale (modernizarea metodelor didactice).
Obiective:
La nivel de cunoaștere și înțelegere: - să confere noi dimensiuni în managementul ONG-urilor pentru persoane cu dizabilități și politici de socializare pentru persoanele cu dizabilități; - să definească valoarea instructiv-educativă și practică a disciplinei; - să cunoască și să caracterizeze managementul ONG-urilor pentru persoane cu dizabilități; La nivel de aplicare: - să proiecteze activități curente și de perspectivă în baza managementul ONG-urilor pentru persoane cu dizabilități și politici de socializare pentru persoanele cu dizabilități; - să selecteze materiale privind activitatea ONG-urilor pentru persoane cu dizabilități; - să utilizeze metode și tehnici de dezvoltare a deprinderilor practice; - să structureze și să aplice sisteme de lucru cu sectorul asociativ; - să structureze și să aplice sisteme de lucru cu persoanele cu dizabilități; La nivel de integrare: - să utilizeze în practică modele sociale de influență; - să elucideze metodologia operaționalizării obiectivelor în funcție de subiecți și problemă; - să ilustreze posibilitățile realizării mecanismelor socializării persoanelor cu dizabilități.
Finalități de studii
La sfârșit de curs studenții vor fi în stare: <i>La nivel de cunoaștere și înțelegere:</i> - să definească principalele principii, teorii și metode ale conducerii ONG. - să înțeleagă și să explice unele strategii și planuri de conducere eficientă pentru ONG; aspectul interdisciplinar al managementului educațional și adaptării curriculare care include rezolvarea a două sarcini în procesul de instruire și în procesul activității practice. - să identifice și să comenteze principalele prevederi de legislație din domeniul învățământului cu aplicabilitate în activitatea directorilor și inspectorilor școlari. - să cunoască experiența internațională din domeniul conducerii ONG cu aplicabilitate la învățământului din Republica Moldova. - să cunoască bazele teoretice ale conducerii raționale, ale științei de conducere; deprinderea de a aplica în practică

această știință și capacitatea de a stăpâni arta conducerii.

La nivel de aplicare:

- să elaboreze unele documente esențiale pentru procesul de conducere. Organigrame și fise de post ale personalului didactic și de conducere și altor documente necesare în activitatea de management.
- să întocmească unele chestionare și altor probe necesare aprecierii stilurilor de conducere și performanțelor manageriale pentru directorii și inspectorii școlari.
- să implementeze unele proiecte de dezvoltare a organizațiilor școlare autohtone prin organizarea de parteneriate cu diverse categorii de organizații guvernamentale și neguvernamentale.
- să caracterizeze metodele moderne de management; stiluri de conducere, factori care influențează stilurile de conducere; rolul managerului în instituțiile pentru copii cu dizabilități; conducerea instituțiilor de învățământ special și de asistență socială pentru copii/tineri cu dizabilități; managementul proiectelor din domeniul educației; proiectarea pedagogică în managementul școlar și adaptarea curriculară.
- să aplice/implementeze principiile politicii educaționale din Republica Moldova: principiul democratizării, umanizării; diferențierii, continuității în învățământul tehnologic; schimbării în învățământ; dezinstituționalizării, drepturi și șanse egale.

La nivel de atitudini și valori:

- Să-și formeze motivații și atitudini de cunoaștere profundă a evoluției învățământului special, principiile politicii educaționale din Republica Moldova.
- să interpreteze multiaspectual principalele etape din dezvoltarea învățământului special și a evoluțiilor/orientărilor în managementul educațional.
- să-și cultive atitudini conștiente de a opera și respecta terminologia modernă din domeniul psihopedagogiei speciale și managementului educațional.
- să comenteze științific tendințele actuale în domeniul reformei învățământului din Republica Moldova/reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului (2006-2012)
- să cunoască premisele constituirii sistemului național al învățământului special (SNÎS) în Republica Moldova.
- să prezinte o viziune de ansamblu asupra sistemului național al învățământului special (SNÎS) din Republica Moldova.
- Să evidențieze cauzele ce au determinat evoluția managementului în învățământul special: elaborarea și promovarea unei noi politici educaționale, adecvate noilor realități și tendințe; elaborarea și implementarea unui nou curriculum școlar; instruirea și reinstruirea cadrelor didactice în contextul schimbărilor educaționale; dezvoltarea parteneriatului școală/comunitate într-un nou context.

Pre-rechizite (precondiții)

Prcondițiile de realizare cu succes a scopului și obiectivelor enunțate sunt:

- cunoștințe despre teoria sistemelor de conducere ale sistemului de învățământ planificat, organizarea și coordonarea, controlul și îndrumarea, inspecția școlară și evaluarea.
- cunoașterea metodelor moderne de management; stiluri de conducere, factori care influențează stilurile de conducere; rolul managerului în instituțiile pentru copii cu dizabilități; conducerea instituțiilor de învățământ special și de asistență socială pentru copii/tineri cu dizabilități; managementul proiectelor din domeniul educației; proiectarea pedagogică în managementul școlar și adaptarea curriculară.
- cunoștințe despre sistemul de învățământ special, despre importanța managementului educațional și implementarea principiilor privind educația și protecția socială a persoanelor cu dizabilități indicat în documentele juridice internaționale.

Evaluarea curentă

Evaluarea curentă: sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.

Evaluarea finală de examen

Evaluarea de etapă și finală: ansamblu asupra evoluției sistemului învățământului special, tendințele actuale și perspectivele dezvoltării psihopedagogiei speciale și constituirii Sistemului Național al Învățământului Special din Republica Moldova. Însușirii principalelor principii, teorii și metode ale managementului educațional, managementul

reformeii sistemului instituțiilor rezidențiale din Republica Moldova.

Conținutul cursului

Metode moderne de predare-instruire. Caracteristici și clasificări, metode de previziune, metode alternative, metode de analiza, metode de stimulare a creativității. Avantaje și dezavantaje ale diverselor stiluri de învățare în instituțiile de învățământ. Metodologia generală a conceperii proiectelor – proiectarea, analiza de nevoi, planificarea, organizarea, monitorizarea, evaluarea. Ciclul de viață a proiectelor din domeniul educațional. Proiectarea pedagogică. Analiza nevoilor și resurselor educaționale. Elaborarea obiectivelor educaționale. Evaluarea proceselor și structurilor educaționale.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Ghidul liderului ONG. Contact. - 2000
2. Pedagogie socială. Caiet documentar. Col. de autori: D.Mihăiță, A.Dumitru, M.Cozărescu ș.a.- București, 2000.
3. M.Cozărescu (coord.). Formare în pedagogie socială.- București, 1999.
4. Analiza politicii cu referire la persoanele cu dizabilități. CREDO. – 2000.

Opțională:

1. Tintiuc Tatiana (2011). Managementul incluziunii în școală. Chișinău.
2. Strategia Națională privind Reforma Sistemului Rezidențial de îngrijire a copilului (2006-2012).
3. Strategia Națională „Educație pentru Toți”, (2004-2015).
4. Danii A., Racu A. (2007). Psihopedagogie specială. Ed. Univers Pedagogic, Chișinău.
5. Racu S., Danii A., Neagu M. (2006). Ghid de termeni și noțiuni: Psihopedagogia Specială. Asistență Socială. Terminologie medicală. Legislație și reglementări specifice. Ed. Pontos, Chișinău

Denumirea programului de studii	Educație integrată și terapia persoanelor cu cerințe educaționale speciale
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Psihologia clinică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Andronachi N., dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Catedra de Psihopedagogie Specială
e-mail	-

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
	5	II	III	150	35	115

Descrierea disciplinei
Cursul are misiunea să asigure pregătirea specialistului în psihopedagogia specială și să formeze la masteranzi un sistem de cunoștințe despre schimbările în strategia și tactica de realizare a politicii educaționale adecvate cerințelor societății și opțiunilor individuale (modernizarea metodelor didactice; abilități și atitudini privind implementarea noilor tehnologii informaționale și comunicaționale; modernizarea metodelor de gestiune a instituțiilor educaționale).
Obiective:
La nivel de cunoaștere și înțelegere: - să definească și să identifice fenomenele /structurile psihice morbide, psihopatologia proceselor psihice; - să clasifice fenomenele psihopatologice ale proceselor psihice, sindroamele psihopatologice; - să înțeleagă și să explice mecanismele și legitățile apariției și evoluției fenomenelor psihopatologice, - corelația dintre normalitate și anormalitate ca ipostaze egal posibile de „a fi” ale personalității umane; La nivel de aplicare: - să delimiteze forme sau modele de personalitate morbidă; - să aplice strategii de interpretare a tulburării psihice ca formă particulară de manifestare ontologică a existenței personalității umane; - să elaboreze mini-proiecte de prevenire a tulburărilor psihice și de asistență a persoanelor care atestă fenomene premorbide și morbide; - să implementeze aceste mini-proiecte în procesul de reabilitare a persoanelor care atestă fenomene psihopatologice; La nivel de atitudini și valori: - să-și dezvolte motivații de cunoaștere și interpretare a fenomenelor morbide ale vieții psihice; - să-și cultive atitudini reflexive și valori pozitive față de natura fenomenului psihic morbid ca o dimensiune antropologică particulară a ființei umane.
Finalități de studii
- Să cunoască semiotica generală a patologiei psihice și particularitățile evoluției dezvoltării psihice determinate de tulburările psihice și somatice. - La nivel de aplicare: Să aplice principiile metodologice fundamentale în evaluarea psihopatologică a dezvoltării psihice. - La nivel de integrare: Să elaboreze planul de asistență psihologică a copilului cu tulburări în dezvoltarea psihică în baza particularităților de vîrstă și individuale. Să avanseze concluzii privind diagnosticul și prognosticul evoluției dezvoltării.
Pre-rechizite (precondiții)
Precondițiile de realizare cu succes a scopului și obiectivelor enunțate sunt: — cunoștințe despre teoria sistemelor de conducere ale sistemului de învățământ planificat, organizarea și

coordonarea, controlul și îndrumarea, inspecția școlară și evaluarea.
Evaluarea curentă
<i>Evaluarea curentă:</i> sistemul de evaluare cuprinde procedeele de evaluare continuă bazată pe activitățile de seminar și evaluare sumativă prin examen de semestru.
Evaluarea finală de examen
Evaluarea finală constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat, importanța, în conformitate cu trei subiecte prezentate într-un bilet.
Conținutul cursului
1. Introducere în Psihologia clinică. Obiectul, sarcinile și structura psihologiei clinice. 2. Problemele de definire a normei și patologiei dezvoltării /activității psihice. 3. Metodele de cercetare: Metoda experimentului. Metoda convorbirii. Metoda anamnezei. 5. Patologia cunoașterii senzoriale. 6. Patologia memoriei, atenției, voinței, sferei afective. 7. Patologia cunoașterii logice și a limbajului. 8. Patologia conștiinței. 9. Tulburările de personalitate. Personalitatea dizarmonică. 10. Sindroamele psihopatologice fundamentale.
Bibliografie:
Obligatorie: 1. Dicționar enciclopedic de psihiatrie, în 4 volume. Buc., 1989 Ionescu G., Psihiatrie clinică. Standardizată și codificată. Univers enciclopedic. Buc., 2000. 3. Ionescu Șerban., Paisprezece abordări în psihopatologie, Buc., 1999. 4. Roșca M. Metode de diagnostic., București, 1972. Tudose Florin, Cătălina Tudose, Letiția Dobranici. Psihopatologie și psihiatrie pentru psihologi. INFOMedica, 2002.
Opțională: 1. Anastazi A. Psihologicesco testirovanie. V 2 t. , M., 1982. 2. B.V.Zeigarnic, Психопатология, М., 2000. 3. Клиническая психология. Питер, 2004. Под редакции Б. Д. Карвасарского. 4. Perrez M. Baumann U. Клиническая психология. Питер, 2003. 5. Блейхер В. М. Клиническая психопатология. Издательство Медицина, Узб.ССР, 1978.